

OBSAH

1	Identifikační údaje.....	3
2	Charakteristika školy a charakteristika ŠVP	4
2.1	Charakteristika školy	4
2.1.1	Velikost a úplnost školy	4
2.1.2	Vybavení školy	5
2.1.3	Charakteristika pedagogického sboru	5
2.1.4	Školní projekty	5
2.1.5	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	5
2.2	Charakteristika ŠVP	6
2.2.1	Zaměření školy	6
2.2.2	Výchovné a vzdělávací strategie	7
2.2.3	Zabezpečení výuky žáků se specifickými vzdělávacími potřebami	9
2.2.4	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	10
2.2.5	Začlenění průřezových témat	11
2.2.6	Zabezpečení výuky žáků se zdravotním postižením	14
2.2.7	Zabezpečení výuky žáků se zdravotním znevýhodněním	14
2.2.8	Zabezpečení výuky žáků se sociálním znevýhodněním	14
2.2.9	Vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením	14
3	UČEBNÍ PLÁN	15
3.1	Učební plán č.1	15
3.2	Učební plán č.2	16
4	Učební osnovy	17
4.1	Jazyk a jazyková komunikace	17
4.1.1	Český jazyk a literatura	17
4.1.2	Anglický jazyk	35
4.1.3	Ruský jazyk	43
4.2	Matematika a její aplikace	46
4.2.1	Matematika	46
4.3	Informační a komunikační technologie	59
4.3.1	Informatika	59
4.4	Člověk a jeho svět	63
4.4.1	Prvouka	63
4.4.2	Přírodověda	69
4.4.3	Vlastivěda	73
4.5	Člověk a společnost	78
4.5.1	Dějepis	78
4.5.2	Občanská výchova	86
4.6	Člověk a příroda	95
4.6.1	Fyzika	95
4.6.2	Chemie	101
4.6.3	Přírodopis	106
4.6.4	Zeměpis	115
4.7	Umění a kultura	128
4.7.1	Hudební výchova	128
4.7.2	Výtvarná výchova	135
4.8	Člověk a zdraví	147
4.8.1	Výchova ke zdraví	147
4.8.2	Tělesná výchova	152
4.9	Člověk a svět práce	162
4.9.1	Pracovní činnosti	162
4.10	Volitelný předmět	171
4.10.1	Počítače	171
4.10.2	Dramatická výchova	174
4.10.3	Keramika	177

4.10.4	Modelářství	181
4.10.5	Ruský jazyk	183
4.10.6	Domácnost	186
4.10.7	Anglická konverzace.....	189
4.10.8	Tvořivé činnosti.....	192
4.10.9	Knihovnictví	195
4.10.10	Sportovní hry	198
4.10.11	Mediální výchova.....	202
5	Hodnocení žáků a autoevaluace školy	206
5.1	Obecné zásady hodnocení	206
5.2	Kritéria hodnocení	206
5.3	Sebehodnocení žáků	206
5.4	Stupně hodnocení při použití klasifikace.....	207
5.5	Výchovná opatření	207
5.5.1	Pochvaly	207
5.5.2	Kázeňská opatření	207
5.6	Hodnocení chování	208
5.6.1	Chování 2 (uspokojivé):	208
5.6.2	Chování 3 (neuspokojivé):	208
5.7	Slovní hodnocení	208
5.8	Získávání podkladů pro hodnocení	208
5.9	Komisionální a opravné zkoušky.....	209
5.9.1	Pravidla komisionálních zkoušek	209
5.10	Odložená klasifikace	210
5.11	Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	210
5.12	Autoevaluace školy	210
5.12.1	Oblasti autoevaluace	211
5.12.2	Nástroje autoevaluace	211
5.12.3	Časové rozvržení autoevaluačních činností.....	211

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program Základní školy Kounice

Adresa školy:

Kounice 363, 289 15 Kounice

Ředitel školy:

Mgr. Jindřich Domín

Zástupce ředitele:

Jaroslav Urban

Koordinátor ŠVP

Melanie Moravcová

Kontakty:

telefon: 420 321 695 873

web: www.kounice.cz

e-mail: zskounice@volny.cz

Zřizovatel školy:

Obec Kounice

Kounice 127, 289 15 Kounice

IČO: 00 239 305

telefon: 321 695 275

www.kounice.cz

IČO: 750 30 942

IZO: 102 374 996

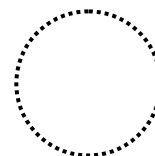
REDIZO: 600 050 921

Platnost dokumentu:

Od 1.9.2014, původní dokument z 1.9.2007 byl doplněn devatenácti dodatky.

ŠVP byl schválen Radou školy dne 29.6.2007.

.....
Mgr. Jindřich Domín
ředitel školy

razítko školy

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A CHARAKTERISTIKA ŠVP

2.1 Charakteristika školy

2.1.1 Velikost a úplnost školy

Základní škola je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Na prvním i druhém stupni je zpravidla po jedné třídě v ročníku. Kapacita školy je 300 žáků.

Vybrané ukazatele				
Školní rok	Počet tříd	Počet žáků	Počet oddělení školní družiny	Přepočtený počet ped. pracovníků
2003/2004	9	154	1	12
2006/2007	9	157	1	13
2009/2010	9	149	2	12
20012/2013	9	171	2	13
2015/2016 předpoklad	9	185	3	13

Budova základní školy je situována v klidné části Kounic, mimo hlavní silnice. Jedná se o novou, moderně projektovanou, budovu z roku 1999, postavenou po požáru zámku, v kterém se do roku 1990 škola nacházela.

Do školy dojíždějí žáci z okolních menších obcí. Dopravní obslužnost je zajištěna autobusovými linkami.

2.1.2 Vybavení školy

Škola má 9 kmenových učeben, 5 odborných (dílna, počítače, domácnost, fyzika, knihovna). Před školou je sportovní areál, jehož součástí je od roku 2006 hřiště s umělým povrchem. Škola dále využívá místní sokolovnu, fotbalové a tenisové hřiště a sál v obecním domě. Ve školní budově je školní kuchyň s jídelnou. Provozujeme školní družinu s kapacitou 75 dětí a odpolední volnočasové aktivity. Počítačová síť obsahující cca 50 počítačů umožňuje žákům přístup na internet v každé učebně. Rodiče mají možnost kdykoli komunikovat se školou prostřednictvím programu „Otevřená škola“ a webových stránek.

2.1.3 Charakteristika pedagogického sboru

Priority: Kvalifikovanost, odbornost, kreativita, další vzdělávání, týmová spolupráce. Celkem pracuje ve škole 15 pedagogických pracovníků, z toho 5 učitelů 1.stupně, 7 učitelů 2.stupně a 3 vychovatelky školní družiny. Ve sboru působí výchovný poradce. V současné době jsou mezi pedagogickými pracovníky 3 muži. Z hlediska věkového složení jsou zastoupeny všechny věkové kategorie. Současné změny v přístupu ke vzdělávání a výchově mládeže vedou k tomu, že většina pedagogických pracovníků se pravidelně účastní dalšího vzdělávání a zvyšuje si tak svoji odbornost a kvalifikaci.

2.1.4 Školní projekty

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků.

2.1.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Informovanost rodičů o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků

Rodiče jsou o průběhu vzdělávání žáků informováni průběžně mimo jiné na třídních schůzkách nebo konzultacích jednotlivých vyučujících. Mají možnost se prostřednictvím internetu pravidelně seznamovat s plány a činnostmi školy. Dobrá komunikace s rodiči je jedním z hlavních cílů školy. Velmi podstatné pro správnou realizaci školního vzdělávacího programu je právě vtažení rodičů do procesu vzdělávání svých dětí, toho není možné bez kvalitní vzájemné komunikace dosáhnout.

Školská rada

Školská rada byla zřízena na začátku roku 2006.

Spolupráce s obcí

Naše škola úzce spolupracuje s obcí. Organizujeme nebo se účastníme řady kulturních a sportovních akcí pro veřejnost. Dobrá je i spolupráce s mateřskou školou a s dalšími dobrovolnými spolky a organizacemi v obci.

2.2 Charakteristika ŠVP

2.2.1 Zaměření školy

Základní vzdělávání má za úkol pomoci žákům získávat a postupně zdokonalovat klíčové kompetence a poskytnout jim tak spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. Posláním školy tedy nemůže být pouhé zprostředkování sumy vědomostí a zkoušení žáků z encyklopedických znalostí.

Chceme, aby naše škola byla místem, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení se. Snažíme se o vytvoření pozitivního a podnětného klimatu pro žáky i pro pedagogy. Charakter naší pedagogické práce má v žácích podporovat pocit bezpečí, získání zdravého sebevědomí, možnost pozitivního prožívání, rozvoj kritického myšlení a schopnost sebehodnocení. Usilujeme o to, aby žáci cítili hrdost na svou školu. Chceme rozvíjet u žáků takové kompetence, které jsou nezbytné pro život v současné Evropě.

Na základě provedené analýzy podmínek naší školy jsme formulovali tyto priority, kterým se mimo jiné budeme věnovat:

- **Otevřená škola** - Naše škola je otevřená všem dětem, a to jak obsahem vzdělání, demokratickými principy, respektováním žáka jako osobnosti, tak i diferencovaným přístupem k žákům. Chceme být otevření i k rodičům našich žáků, kteří mohou školu kdykoli navštívit, zúčastnit se vyučování i dalších akcí pořádaných školou. Důraz klademe i na spolupráci naší školy a obce, především při organizaci společných akcí pro veřejnost.
- **Všestranný rozvoj osobnosti jedince** - Individuálním přístupem k žákům a využíváním moderních a efektivních metod práce chceme u žáků rozvíjet samostatné myšlení a odpovědné rozhodování. Věříme, že všestrannému rozvoji žáků také napomůže pestrá nabídka zájmových útvarů a nejrůznějších akcí pořádaných naší školou.
- **Komunikace** - Chceme prohlubovat komunikační dovednosti žáků v mateřském i cizích jazycích s důrazem na praktické využití. Ve výuce i zájmových útvarech využíváme moderní informační a komunikační technologie. Ale především nesmíme zapomenout na mezilidské vztahy -schopnost naslouchat a porozumět druhému, dokázat s ostatními spolupracovat, jeden druhého si vážit.
- **Využití prostředí okolí školy** - Naše škola stojí v klidné části obce, je obklopena několika sportovními areály, které využíváme k mnoha sportovním aktivitám - kroužky, soutěže, olympijský den. Žáci vyšších ročníků organizují nejrůznější sportovní soutěže pro mladší spolužáky i pro sportovce z jiných škol či obcí. Další devizou naší školy je, že leží prakticky uprostřed přírody. V okolí školy nalezneme několik ekosystémů, což využíváme hlavně při výuce prvouky, přírodopisu a zeměpisu. Do vyučování často zařazujeme vycházky, výlety a exkurze.

2.2.2 Výchovní a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie jsou uplatňovány všemi pedagogy naší školy a představují naše společné postupy při výuce, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Úroveň získaných kompetencí není pro naše žáky konečná, tvoří pouze pevný základ pro další celoživotní vzdělávání a orientaci v jejich každodenním životě. Jsou východiskem pro výchovně vzdělávací strategie, které jsou vymezeny na úrovni každého vyučovacího předmětu.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich budoucnost, připravujeme je na celoživotní učení.
- Cíleně vytváříme takové situace, v nichž má žák radost z učení.
- Na praktických příkladech blízkých dítěti vysvětlujeme smysl a cíl učení, a tím posilujeme kladný vztah k učení.
- Ve výuce se zaměřujeme na aktivní dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání.
- Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace z různých zdrojů.
- Ve výuce jasně rozlišujeme základní učivo a učivo rozšiřující.
- Během výuky se zaměřujeme na práci s textem a čtení s porozuměním.
- Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat. Podporujeme jejich samostatnost a tvořivost. Umožňujeme jejich práci s chybou.
- Umožňujeme žákům pozorovat, experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry.
- Uplatňujeme individuální přístup k žákovi. Při hodnocení používáme převážně prvky pozitivní motivace.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky nebát se řešit problémy.
- Rozvíjíme učení v souvislostech a předkládáme žákům úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů, a tím pádem i více přístupů k řešení.
- Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů.
- Vytváříme praktické problémové úlohy a situace, a tím žáky učíme prakticky problémy řešit. Hledáme vhodné modelové příklady v jednotlivých předmětech.
- Vedeme žáky k tomu, aby dokázali svá řešení obhájit a prezentovat.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení, originální způsoby řešení problému.
- Podporujeme využití nejrůznějších metod při řešení problému, zejména využití moderní techniky.
- V rámci jednotlivých předmětů učíme, jak některým problémům předcházet.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky naslouchat a porozumět druhým. Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky různých ročníků, mezi spolužáky, mezi žáky a dospělými.
- Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. Podporujeme kritiku a sebekritiku.
- Zaměřujeme se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském i cizím jazyce. Ve všech předmětech využíváme moderních informačních a komunikačních technologií.
- Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání a prezentaci sebe, své školy, obce a ostatních lidí.
- Do výuky začleňujeme metody kooperativního učení, a tím učíme děti spolupráci.
- Netolerujeme agresivní a vulgární chování žáků ani dospělých.
- Připravujeme žáky na zvládnutí obtížných a ohrožujících situací v životě.
- Podporujeme komunikaci s mateřskou školou. Žáci organizují některé akce pro mladší děti.
- Ke komunikaci a informovanosti využíváme školní časopis.

Kompetence sociální a personální

- Maximálně podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování.
- Učíme žáky pracovat v týmech.
- Usilujeme o to, aby žáci byli schopni zastávat různé role ve skupině a aby vnímali vzájemné odlišnosti a využili je k efektivní spolupráci.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků. Vytváříme takové situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- Upevňujeme v žácích vědomí, že díky spolupráci lze lépe naplňovat cíle společné i osobní.
- Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli.
- Průběžně monitorujeme sociální klima ve třídách.
- Netolerujeme projevy rasismu a xenofobie.

Kompetence občanské

- V třídních kolektivech se žáci spolupodílejí na tvorbě pravidel chování.
- Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování stanovených ve školním řádu.
- Respektujeme individuální rozdíly mezi žáky - integrovaní žáci, žáci jiných národností, žáci různých vyznání apod.
- Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem.
- Žáky seznamujeme s tradicemi, kulturou a životem jiných národností a učíme je toleranci a respektování ostatních.
- Jdeme žákům příkladem při plnění svých povinností, respektování právních předpisů a vnitřních norem školy.
- Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Totéž důsledně vyžadujeme od žáků.
- Usilujeme o přátelskou a otevřenou atmosféru v naší škole.
- Vedeme žáky k aktivní ochraně svého zdraví i zdraví ostatních.
- Vedeme žáky k důslednému třídění odpadů a k ochraně životního prostředí.
- Podporujeme nejrozličnější formy spolupráce s obcí, policií, složkami integrovaného záchranného systému apod.
- Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (užívání drog, šikana, kriminalita mládeže), ani žádnou podobu podpory těchto negativních jevů.

Kompetence pracovní

- Žáky vedeme k pozitivnímu vztahu k práci. Vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Práci netrestáme.
- Vedeme žáky k důslednému dodržování vymezených pravidel k ochraně zdraví, bezpečnosti práce a k plnění svých povinností a závazků.
- Vedeme žáky k udržování čistoty a pořádku na svém pracovišti.
- Klademe důraz na objektivní sebehodnocení žáků při jejich profesní orientaci. Seznamujeme žáky s různými profesemi, ujasňujeme jejich představu o volbě jejich dalšího studia, a tedy jejich budoucího povolání.
- Nabídkou zájmových útvarů a volitelných předmětů podněcujeme zájem žáků o jejich další orientaci.
- Jdeme žákům příkladem - příkladně si plníme své pracovní povinnosti a vážíme si své profese.

2.2.3 Zabezpečení výuky žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

Žáky se speciálními vzdělávacími potřebami rozumíme žáky s poruchami učení. Děti se specifickými vývojovými poruchami učení mají porušeny percepční funkce (zrakové, sluchové vnímání), funkce kognitivní (narušené schopnosti koncentrace pozornosti, myšlení, řeč, paměť), funkce motorické (porucha jemné a hrubé motoriky ruky, mluvidel, očních pohybů, motorické koordinace) a senzomotorické funkce (propojení motorických a poznávacích funkcí). Důležitým hlediskem je průměrná až nadprůměrná inteligence těchto dětí, nikoli jejich snížené intelektové schopnosti.

Velice úzkou souvislost se všemi poruchami učení má syndrom LMD – lehké mozkové dysfunkce (ADD, ADHD). LMD vzniká jako lehké organické poškození mozku, které nepostihuje intelektové schopnosti. Projevuje se poruchami v oblasti motoriky (proces útlumu a vzruchu, motorické koordinace), v oblasti koncentrace, paměti, myšlení a řeči, v oblasti emotivní (impulzivita, afektivita, agresivita), v oblasti percepčních schopností.

Poruchy učení se mohou u dětí vyskytovat izolovaně. Velmi často však tvoří celý komplex poruch, nezřídka v kombinaci se syndromem lehké mozkové dysfunkce. ADD syndrom označuje poruchu pozornosti, ADHD syndrom označuje poruchu pozornosti spojenou s hyperaktivitou.

Mezi poruchy učení řadíme dyslexii, dysortografii, dyskalkulii, dyspraxii, dyspinnii, dysmúzii. Mezi poruchy nepočítáme pomalé osvojování dovedností číst, psát a počítat u dětí vývojově nezralých, u dětí s inteligencí na hranici mentální retardace. V praxi základní školy nejčastěji řešíme problematiku prvních čtyř zmiňovaných poruch učení.

Při péči o žáky s poruchami učení se řídíme těmito pravidly:

- Úzce spolupracujeme s pedagogicko psychologickou poradnou (PPP).
- Orientujeme se především na spolupráci s rodinou. Získáváme důvěru rodičů. Poskytujeme jim jasné a srozumitelné informace, podporujeme je a povzbuzujeme k „nápravě“ poruch učení jejich dětí. Snažíme se vytyčovat konkrétní krátkodobé cíle pro práci s dítětem, navozujeme tím pocit úspěšnosti v práci dítěte i rodiny.
- Žáci se speciálními vývojovými poruchami učení takového stupně, že jejich vzdělávání vyžaduje individuální program, jsou zařazeni do běžné třídy jako žáci integrovaní podle směrnice MŠMT k integraci dětí a žáků se specifickými vzdělávacími potřebami (jejich výuka probíhá podle individuálních plánů). O integraci rozhoduje ředitel školy, který zároveň zodpovídá za zajištění odborné speciálně pedagogické péče.
- Dbáme na nápravu SVPU u žáků se slabší formou poruchy (učitelům doporučujeme formy práce, pedagogické postupy, metody, návrhy pomůcek, spec. učebnice, trváme na spolupráci rodiny se speciálním pedagogem v PPP).
- Speciální nápravu těchto žáků zajišťují vyškolení pedagogové naší školy, kteří se dětem jedenkrát týdně věnují při hodinách tzv. nácviků. Využívají speciální učební pomůcky a také výukové programy v učebně ICT.
- Dbáme na důsledné dodržování zásad hodnocení a klasifikace žáků s SVPU dle metodického pokynu MŠMT ČR.

2.2.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od všech učitelů náročnější přípravu. Pro takové žáky je potřeba zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva, a to zejména v těch oblastech, ve kterých je dítě nadané. U žáků mimořádně nadaných v jedné oblasti není výjimkou, že v jiné vzdělávací oblasti můžou být zcela podprůměrní. Zároveň u těchto žáků dochází poměrně často k výkyvům chování. Je nutné toto chování usměrňovat s pedagogickým optimizmem, taktně, ale důsledně. Zaměřujeme se proto na osobnostní výchovu, vedeme žáky k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat druhým.

V rámci vyučování matematiky projevují tito žáci velmi dobrou koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh. Umožňujeme jim pracovat individuálně, nabízíme jim nejrůznější kvízy, hlavolamy, hádanky, problémové úkoly. V dalších vyučovacích předmětech jsou jim zadávány náročnější samostatné úlohy, referáty, projekty, individuální práce s počítačem, jsou pověřováni vedením a řízením skupin apod. Výsledky jejich práce tak nezřídka obohacují výuku a vhodně motivují ostatní žáky.

Na žáky výtvarně nebo hudebně nadané klade učitel nároky odpovídající jejich dosažené úrovni (složitější výtvarná technika, náročnější výtvarná práce, doprovod zpěvu na hudební nástroj atd.). Žáci jsou podporováni a vedeni k mimoškolním aktivitám, jsou zapojováni do akcí pořádaných školou či obcí - veřejná vystoupení, výstavy apod.) Výtvarně nadaní žáci se zapojují do nejrůznějších výtvarných soutěží a podílejí se na výzdobě školy i obecních prostor.

Žáci pohybově nadaní jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit. Zúčastňují se sportovních soutěží nejen ve škole, ale i mimo ni. Často reprezentují školu v rámci okresu či kraje.

Žáci nadaní technicky, manuálně zruční jsou při výuce pověřováni náročnějšími úkoly při plnění zadané práce, vedou pracovní týmy apod. Často se podílejí na realizaci nejrůznějších projektů ve škole i v okolí školy.

2.2.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata souvisí se současnými problémy světa, ve kterém žijeme. Prostupují celým vzděláváním a jsou tedy i nedílnou součástí vzdělávání základního. Pomáhají rozvíjet osobnost žáka v oblasti hodnot a postojů, vytvářejí příležitosti pro uplatnění žákovy individuality i pro spolupráci.

Do výuky jsme začlenili tato průřezová témata, která budeme realizovat:

- Osobnostní a sociální výchova - OSV
- Výchova demokratického občana - VDO
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - VMEGS
- Multikulturní výchova - MuV
- Environmentální výchova - EV
- Mediální výchova - MeV

Osobnostní a sociální výchova									
Tematický okruh	1. stupeň					2. stupeň			
	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
Rozvoj schopnosti poznávání	ČJ M ČS HV VV	ČJ M ČS HV VV	ČJ M ČS HV VV	ČJ M ČS HV	ČJ M ČS HV	M F Př Z HV VV	M F Př Z HV VV	M F Ch Př Z HV VV	Př CH M Z HV F
Sebepoznání a sebepojetí	ČS HV	ČS HV	ČS HV	ČS HV VV TV	ČS HV VV TV	OV Př Z HV TV PČ	Př HV TV PČ	Př VZ HV TV PČ	Př HV TV PČ
Seberegulace a sebeorganizace	M ČS	M ČS	M ČS	M ČS TV	M ČS TV	M OV Př TV PČ	M Př Z TV PČ	M Ch Př Z VZ TV PČ	M Ch Př Z TV PČ
Psychohygiena	ČS	ČS	ČS	ČS TV	ČS TV	OV PČ	PČ	VZ PČ	PČ
Kreativita	ČJ M ČS HV PČ	ČJ M ČS HV PČ	ČJ M ČS HV PČ	ČJ M HV PČ	ČJ M HV PČ	M VV PČ HV TV	M VV PČ HV TV	M VV PČ HV TV	M VV PČ HV TV
Poznávání lidí	ČS	ČS	ČS			OV			
Mezilidské vztahy	ČS	ČS	ČS	ČS	ČS	Z	OV Z	Z VZ	D Z
Komunikace	ČJ M ČS HV	ČJ M ČS HV	ČJ M ČS HV AJ	ČJ M VV HV AJ	ČJ M VV HV AJ	ČJ M Př AJ HV VV PČ	ČJ M Př AJ HV PČ	M Ch Př AJ HV VZ PČ	M Ch Př AJ HV PČ
Kooperace a kompetice	ČJ M ČS	ČJ M ČS	ČJ M ČS	ČJ M ČS TV	ČJ M ČS TV	M Př Z TV PČ	M Př Z TV PČ	M Ch Př Z TV PČ	M Ch Př Z TV PČ
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČS	ČS	ČS	ČS	ČS	M OV F Př Z	M F Př Z	M F Př Z	M F Př Z
Hodnoty, postoje a praktická etika	ČS	ČS	ČS	ČS	ČS		OV		

Výchova demokratického občana									
Tematický okruh	1. stupeň					2. stupeň			
	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
Občanská společnost a škola	ČS	ČS	ČS					OV VZ	
Občan, občanská společnost a stát		ČS	ČS	ČS	ČS		In	D	In OV
Formy participace občanů v politickém životě	ČS	ČS	ČS				OV		
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				ČS	ČS		D OV		D

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech									
Tematický okruh	1. stupeň					2. stupeň			
	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
Evropa a svět nás zajímá	ČS	ČS	ČS AJ	ČS HV AJ	ČS HV AJ	HV AJ	ČJ Z HV AJ	ČJ HV AJ	ČJ Z HV AJ
Objevujeme Evropu a svět				ČS	ČS	AJ	Z AJ	Př Z AJ	OV Př Z AJ
Jsme Evropané				ČS	ČS	D HV VV	D Z HV VV	D Z HV VV	D OV HV Z VV

Multikulturní výchova									
Tematický okruh	1. stupeň					2. stupeň			
	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
Kulturní difference				ČS HV	ČS HV	HV VV	HV VV	Z HV VV	HV VV AJ
Lidské vztahy	ČS	ČS	ČS	ČS HV	ČS HV	OV		Z VZ	AJ
Etnický původ						Z AJ TV	Z TV	Př TV	D Z TV
Multikulturalita				AJ	AJ		ČJ OV	AJ	Z
Princip sociálního smíru a solidarity								VZ	D Z

Environmentální výchova									
Tematický okruh	1. stupeň					2. stupeň			
	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
Ekosystémy	ČS	ČS	ČS	ČS	ČS	Př Z	Př Z	Př Z	Př
Základní podmínky života	ČS PČ	ČS PČ	ČS PČ	ČS PČ	ČS PČ	Př Z PČ	PČ	Ch PČ	PČ
Lidské aktivity a životní prostředí	ČS	ČS	ČS	ČS	ČS	Př Z PČ	Př Z PČ	F Ch Př Z PČ	Ch Př Z PČ
Vztah člověka k prostředí	ČS	ČS	ČS	ČS PČ	ČS PČ	Z PČ	Z PČ	F Ch Z PČ	Ch Př Z PČ

Mediální výchova									
Tematický okruh	1. stupeň					2. stupeň			
	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČS	ČS	ČS			ČJ Př	ČJ Př	Ch Př	Ch Př
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	ČS	ČS	ČS	ČS VV	ČS VV	HV	In OV HV	HV	ČJ In HV
Stavba mediálních sdělení									ČJ
Vnímání autora mediálních sdělení						HV	HV VV	ČJ HV	ČJ HV VV
Fungování a vliv médií ve společnosti	ČS	ČS	ČS	ČJ M	ČJ M		OV		
Tvorba mediálních sdělení						HV TV	In OV HV TV	HV VV TV	ČJ In HV VV TV
Práce v realizačním týmu							In		In

V tabulkách jsou užity zkratky předmětů, do kterých jsou integrovány jednotlivé tematické okruhy průřezových témat. Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa, jejich realizace může být dodatečně doplněna krátkodobými i dlouhodobými projekty (např. Den Evropy, Den Země, Den v přírodě apod.)

Použité zkratky:

ČJ – Český jazyk a literatura, AJ – Anglický jazyk, M – Matematika, In – Informatika, ČS – Člověka jeho svět, D – Dějepis, OV – Občanská výchova, F – Fyzika, Ch – Chemie, Př – Přírodopis,

Z – Zeměpis, HV – Hudební výchova, VV – Výtvarná výchova, VZ – Výchova ke zdraví, TV – Tělesná výchova, PČ – Pracovní činnosti

2.2.6 Zabezpečení výuky žáků se zdravotním postižením

Za žáky se zdravotním postižením se považují žáci s mentálním, tělesným, zrakovým a sluchovým postižením, s vadami řeči, se souběžným postižením více vadami, autismem a vývojovými poruchami učení nebo chování (§ 16, zákona č. 561/2004 Sb. školský zákon).

Žáci se zdravotním postižením mohou být v naší škole vzdělávání formou integrace do běžné třídy. Škola má bezbariérové první podlaží a může tedy přijmout tělesně postižené žáky s omezenou možností pohybu. Žáci s těžkým zdravotním postižením (§1 odst.4 vyhlášky č.73/2005 Sb.) budou integrováni na naší škole pouze v případě výrazné spolupráce zákonných zástupců žáka a v souladu s možnostmi školy.

V případě potřeby může být žákovi se zdravotním postižením vytvořen se souhlasem ředitele školy individuální vzdělávací plán (IVP). Obsahem se vzdělávací proces žáků se zdravotním postižením zásadně neodlišuje od vzdělávání ostatních žáků.

2.2.7 Zabezpečení výuky žáků se zdravotním znevýhodněním

Za žáky se zdravotním znevýhodněním jsou považováni žáci zdravotně oslabení, dlouhodobě nemocní, s lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování, kteří vyžadují zohlednění při vzdělávání.

Žáci se zdravotním znevýhodněním jsou v naší škole vzdělávání rovněž formou integrace do běžné třídy. Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním bude organizováno na základě speciálních potřeb žáka.

Jestliže PPP doporučí žáka k integraci, může být žákovi se souhlasem ředitele školy vypracován individuální plán, a to na základě předchozí žádosti zákonných zástupců o povolení vzdělávání podle individuálního plánu.

2.2.8 Zabezpečení výuky žáků se sociálním znevýhodněním

Žáci se sociálním znevýhodněním jsou žáci z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu.

V případě potřeby bude u žáků se sociálním znevýhodněním vytvořen IVP žáka (rovněž na základě schválené žádosti zákonných zástupců). Na zpracování IVP se budou podílet školské poradenské zařízení, zákonný zástupce žáka, třídní učitel, vyučující učitelé problémových předmětů žáka, výchovný poradce, školní metodik prevence a ředitel školy.

Při vzdělávání žáků z kulturně odlišného prostředí (národnostní menšiny, etnika aj.) bude, v případě nedostatečné znalosti vzdělávacího jazyka, hlavní pozornost věnována osvojení českého jazyka, seznámení s českým prostředím, jeho kulturními zvyklostmi a tradicemi. Na druhé straně se budou vyučující snažit doplnit vzdělávací obsah specifickými materiály o historii, kulturu a tradicích jeho národnosti. Cílem integrace žáků z odlišného kulturního a sociálního prostředí bude ochrana jejich minoritní kultury a podpora jejich úspěšnosti v majoritní společnosti. Snahou integrace těchto žáků bude vytvářet příznivé společenské klima ve třídě i ve škole.

2.2.9 Vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Žáci s lehkým mentálním postižením jsou vzdělávání podle vzdělávacího programu RVP ZV – příloha b).

3 UČEBNÍ PLÁN

3.1 Učební plán č.1

Učební plán č.1 je platný pouze pro žáky, kteří nastoupili školní docházku ve školním roce 2010-2011 a 2011-2012.

Učební plán

Vzdělávací oblast	Předměty	1.stupeň							2.stupeň						
		1	2	3	4	5	z toho	disp	elker	6	7	8	9	z toho	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	9	9	9	8	7	6	42		5	4	4	4	2	17
	Anglický jazyk				3	3	3	9		3	3	3	3		12
	Ruský jazyk											3	3	6	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	5	5	3	22		4	4	4	4	1	16
Informační a komunikační technologie	Informatika					1		1			1				1
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	2	2	2	3	3		12							
Člověk a společnost	Dějepis							0		2	2	2	2	1	8
	Občanská výchova							0		1	1	1	1		4
Člověk a příroda	Fyzika							0		2	2	1	2	1	7
	Chemie							0				2	2	1	4
	Přírodopis							0		2	2	1	2	1	7
	Zeměpis							0		2	2	2	1	1	7
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1		5		1	1	1	1		4
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		7		2	2	2	1	1	7
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví							0				1			1
	Tělesná výchova	3	3	3	3	3	5	15		3	3	2	3	2	11
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1		5		1	1	1	1	1	4
	upřesněno v ročním učebním plánu							0			2	2	2	6	6
CELKEM		21	21	24	26	26	14	118		28	30	32	32	24	122
má být min:		18	18	22	22	22	14	118		28	28	30	30	24	122
má být max:		22	22	26	26	26	14	118		30	30	32	32	24	122

Disponibilní časová dotace

vázaná - 6h cizí jazyk 8,9
vázaná - 6h volit.předměty 7,8,9
volná - 14h 1.stupeň
volná - 12h 2.stupeň

3.2 Učební plán č.2

Učební plán č.2 je platný pro všechny žáky, kromě těch, kteří nastoupili školní docházku ve školním roce 2010-2011 a 2011-2012.

Učební plán

		1.stupeň							z toho		2.stupeň							z toho	
Vzdělávací oblast	Předměty	1	2	3	4	5	disp	elker	6	7	8	9	disp	celkem					
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	9	9	8	8	7	6	41	5	4	4	4	2	17					
	Anglický jazyk			3	3	3		9	3	3	3	3		12					
	Ruský jazyk										3	3	6	6					
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	4	5	3	23	4	4	4	4	1	16					
Informační a komunikační technologie	Informatika					1		1		1				1					
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2				6											
	Přírodověda				1	1		2											
	Vlastivěda				2	2		4											
Člověk a společnost	Dějepis							0	2	2	2	2	1	8					
	Občanská výchova							0	1	1	1	1		4					
Člověk a příroda	Fyzika							0	2	2	1	2	1	7					
	Chemie							0			2	2	1	4					
	Přírodopis							0	2	2	1	2	1	7					
	Zeměpis							0	2	2	2	1	1	7					
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1		5	1	1	1	1		4					
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		7	2	2	2	1	1	7					
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví							0			1			1					
	Tělesná výchova	3	3	3	3	3	5	15	3	3	2	3	2	11					
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1		5	1	1	1	1	1	4					
	upřesněno v ročním učebním plánu							0		2	2	2	6	6					
CELKEM		21	22	24	25	26	14	118	28	30	32	32	24	122					
má být min:		18	18	22	22	22	14	118	28	28	30	30	24	122					
má být max:		22	22	26	26	26	14	118	30	30	32	32	24	122					

Disponibilní časová dotace

vázaná - 6h cizí jazyk 8,9
vázaná - 6h volit.předměty 7,8,9
volná - 14h 1.stupeň
volná - 12h 2.stupeň

4 UČEBNÍ OSNOVY

4.1 Jazyk a jazyková komunikace

4.1.1 Český jazyk a literatura

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Jazyk a jazyková komunikace a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV.

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. i 2. stupně.

Cílem tohoto předmětu je vhodné užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě. Získané dovednosti umožňují žákům získávat poznatky ve všech dalších oborech.

Na prvním stupni je hlavním cílem naučit žáky číst a psát a dále tyto dovednosti rozvíjet. Zvláštní pozornost je třeba věnovat obohacování slovní zásoby, čtení s porozuměním a rozvoji komunikačních dovedností.

Na druhém stupni je prvořadým cílem vést žáky k přesnému a logickému myšlení pomocí jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Prostřednictvím četby a literárního učiva nabídnout žákům takové poznatky a prožitky, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, hodnotovou orientaci a obohatit jejich duchovní život. Literární učivo se stává nástrojem tvořivé interpretace.

Součástí školního vzdělávacího programu pro předmět český jazyk jsou Standardy základního vzdělávání (č.j. MSMT-1236/2012-22)

Do výuky jsou zařazena tato **průřezová témata**:

OSV - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Kooperace a kompetice, Kreativita

MeV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení, Stavba mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Tvorba mediálního sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti

VMEGS - Evropa a svět nás zajímají

MuV – Multikulturalita

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny a krátkodobých projektů. Český jazyk a literatura se vyučuje v 6. - 9. ročníku v časové dotaci čtyři hodiny týdně. K výuce jsou využity kmenové třídy, počítačová učebna a školní knihovna.

Budou použity tyto **výchovné a vzdělávací strategie** vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládat žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- vést žáky k systematickému vedení a ukládání informací
- vést žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamovat žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem

- vést žáky ke kritickému myšlení

kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vést žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení

kompetence komunikativní

- vést žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- nabízet žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů
- pomoci literárního i gramatického učiva rozšiřovat slovní zásobu žáků
- vést žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění

kompetence sociální a personální

- vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc

kompetence občanské

- seznámit žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlovat jim jeho význam
- podporovat v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby

kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- vést žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 1. - 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Komunikační a slohová výchova	Ročník	Průřezová témata
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků - čtení s porozuměním - intonace - práce s jednoduchým naučným textem	1. – 3.	OSV – rozvoj schopnosti poznávání
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	komunikační situace: žádost, vzkaz, zpráva, dialog, mluvčí a posluchač		OSV – kooperace a kompetice, komunikace
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	komunikační situace, zdvořilostní fráze: pozdrav, poděkování, omluva, žádost		
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- základy techniky mluveného projevu: - rozvíjení správné artikulace, intonace, přízvuku		
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- hlasová hygiena - mluvní a dechová cvičení - tempo řeči		
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	- kultura mluveného projevu (gramatická správnost, spisovné vyjadřování) - nonverbální projev		
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci		
zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním	- správné sezení a umístění sešitu (papíru) - správné držení pera		
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	- technika psaní - automatizace psacího pohybu - odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu		
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	- technika psaní - formální správnost - úprava textu a čitelnost		
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- obrázková osnova - jednoduchá dějová osnova - tvoření nadpisu - vyprávění jednoduchého příběhu (pohádka, povídka, bajka)		OSV - kreativita

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 1. - 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Jazyková výchova	Ročník	Průřezová témata
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje krátké a dlouhé samohlásky	hláskosloví, stavba slova	1. – 3.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání
porovnává významy slov (opačná, souřadná, podřazená, nadřazená), vyhledá v textu slova příbuzná	- slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu - vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná	2. – 3.	
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	třídění slov a seznamování se s některými slovními druhy	2. – 3.	
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	slovní druhy	2. – 3.	
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	souvislý mluvený projev	1. – 3.	
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	věta a souvětí, spojky a jejich funkce, spojovací výrazy	2. – 3.	
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	druhy vět podle postoje mluvčího, volba vhodných jazykových prostředků, správná intonace	2. – 3.	
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách	znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu	2. – 3.	
odůvodňuje a píše správně: i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných a příbuzných slovech			
odůvodňuje a píše správně: dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev			
odůvodňuje a píše správně: velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat, místních pojmenování			

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 1. - 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Literární výchova	Ročník	Průřezová témata
• čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních literárních žánrů • pracuje tvořivě s literárním textem • jednoduše vypráví o přečtené knize (název, autor, ilustrátor, stručný obsah)	• reprodukce textu, přednes básně nebo úryvku prózy • zážitkové čtení a naslouchání • literární žánry: próza (pohádka, bajka, povídka), poezie (báseň, říkadlo, rozpočítadlo, hádanka, pojmy - rým, sloka), • dokončení textu, dramatizace, ilustrace k textu, klíčová slova • jednoduchý referát o přečtené knize, čtenářský deník	1. – 3.	OSV - kreativita

Oblast Jazyk a jazyková komunikace		Předmět: Český jazyk a literatura		Období: 4. – 5.	
Očekávané výstupy		Učivo		Ročník	Průřezová témata
Žák:		Téma: Jazyková výchova			
• porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová		• význam slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma		4. - 5.	OSV – rozvoj schopnosti poznávání
• rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku		• stavba slova			
• určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu		• slovní druhy, třídění slovních druhů, mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves			
• rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary		• koncovky přídavných jmen (tvrdých a měkkých)		5.	
• vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty		• nauka o slově – slova spisovná a nespisovná		4. - 5.	
• stavba věty jednoduché, základ věty		• věta jednoduchá a souvětí, základní větné členy, spojky, spojovací výrazy, spojování jednoduchých vět v souvětí			
• odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí		• vyjmenovaná slova a slova příbuzná			
• užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje		• shoda přísudku s holým podmětem			
• píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách					
• zvládá základní příklady syntaktického pravopisu					

Oblast Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 4. – 5.	
Očekávané výstupy	Učivo Téma: Komunikační a slohová výchova	Ročník	Průřezová témata
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- čtení přiměřeně náročných textů - tiché čtení s porozuměním - kritické čtení	4. - 5.	
rozdlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	vyhledávání a zaznamenávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významů v textu		
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	orientace v textu, dokončení a obměna textu		
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	klíčová slova, podstata sdělení, orientace v naučných textech		
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	pravidla komunikace		
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	reklama: „nekupujte zajíce v pytli“		MeV – fungování a vliv médií ve společnosti
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	techniky mluveného projevu		
rozdlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	pravidla v komunikaci, výrazy spisovné, nespisovné		
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	stavba textu (nadpis, odstavce), adresa, blahopřání, zpráva, dopis, popis, vyprávění, jednoduchý tiskopis - složenka		OSV – komunikace, kreativita
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	pravidla sestavování osnovy, členění příběhu		

Oblast Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 4. – 5.	
Očekávané výstupy	Učivo Téma: Literární výchova	Ročník	Průřezová témata
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	zážitkové čtení a naslouchání, porozumění textu, písemný záznam ze čteného textu, ilustrace	4. - 5.	
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	volná reprodukce textu, vlastní tvorba, přednes a dramatizace		OSV – kreativita, kooperace, kompetice
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	druhy a žánry dětské literatury, naučná literatura pro děti, divadelní tvorba pro děti		
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- literární pojmy: próza – kniha, čtenář, spisovatel, ilustrátor - poezie - básník, verš, rým, sloka, přirovnání - divadlo – režisér, herec		

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje základní literární druhy žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	- charakteristika literárních druhů (lyrika, epika, drama) - rozlišení poezie a prózy - antický mýtus (báje); epos - řecké drama; Starý zákon; Nový zákon	OSV - komunikace
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	zvuková stránka jazyka; výslovnost a přízvuk	
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	způsoby obohacování slovní zásoby; stavba slova	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími jazykovými příručkami	seznámení s jazykovými příručkami	
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	určování slovních druhů, mluvnické významy a tvary slov; stupňování přídavných jmen a příslovcí	
využívá znalostí o jazyk. normě při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace	druhy vět podle postoje mluvčího	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	pravopisná cvičení; shoda přísudku s podmětem; základy interpunkce; psaní velkých písmen; koncovky přídavných jmen	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	větné členy	MuV - multikulturalita
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	kritické čtení předloženého textu (analytické, hodnotící)	MeV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	rozlišení a vhodné užití formálního a neformálního stylu	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	rozlišení různých komunikačních prostředků	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	komunikace verbální a neverbální	
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu	
využívá základů studijního čtení - vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	čtení s porozuměním, referát	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• charakterizuje středověkou literaturu na našem území i ve světě; rozlišuje žánry středověké literatury; má přehled o nejdůležitějších literárních dílech daného období	• staroslověnské písemnictví; vznik český psané literatury; Husova literární tvorba	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá
• charakterizuje literaturu humanistickou u nás i ve světě; používá termíny "renesance" a "humanismus", má přehled o základních textech a nejdůležitějších osobnostech daného období	• renesance a humanismus; shakespearovské drama; pobělohorská literatura barokní, tvorba J. A. Komenského	
• spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	• zvuková stránka jazyka; výslovnost a přízvuk	
• rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	• způsoby obohacování slovní zásoby; stavba slova	
• samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími jazykovými příručkami	• práce s jazykovými příručkami	
• správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	• slovní druhy, rod činný a trpný; slovesný vid	
• využívá znalostí o jazyk. normě při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace	• druhy vět podle postoje mluvčího	MuV - multikulturalita
• rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	• věty jednočlenné a dvojčlenné; větné členy; souvětí souřadné a podřadné; druhy vedlejších vět	
• v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	• pravopisná cvičení; shoda přísudku s podmětem; základy interpunkce; psaní velkých písmen	
• rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• rozvrstvení národního jazyka, jazyk spisovný a nespisovný, obecná čeština; postavení češtiny mezi slovanskými jazyky	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	kritické čtení předloženého textu (analytické, hodnotící)	MeV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou situaci	rozlišení a vhodné užití formálního a neformálního stylu	OSV - komunikace
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	rozlišení různých komunikačních prostředků	
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	komunikace verbální a neverbální	
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu	
využívá základů studijního čtení - vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	výtah a výpisky, čtení s porozuměním	
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	vertikální a horizontální členění textu, interpunkce	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 8.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
rozpoznává základní rysy literatury období osvícenství a klasicismu	bajka, Jean de la Fontaine, encyklopedie	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá
vymezuje období národního obrození v českých zemích; má přehled o základních dílech první poloviny 19. století	- formování novodobého českého národa; tzv. "obranná fáze NO", Dobrovského a Jungmannova generace - dějepisné dílo F. Palackého; - ohlasová poezie; Máchova poezie a próza, - Erbenova balada; Havlíčkova satira; tvorba B. Němcové	
má přehled o nejdůležitějších sbornících, almanaších a literárních časopisech 19. a 20. století	Májovci, Lumírovci, Ruchovci	
orientuje se ve vývoji českého dramatu, postihuje významné osobnosti českého divadelnictví	drama historické a ze současnosti	
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	obrazná pojmenování (personifikace, metafora, eufemismus, oxymóron, ironie, sarkasmus, alegorie)	
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	reflexe četby	
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	specifika autorské poetiky: odraz doby	
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování	čtenářský zážitek	
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- internet a CD-ROM jako zdroj informací - knihovna jako kulturní a literární centrum - knihovní katalog; referát	
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	zvuková stránka věty, spodoba znělosti a artikulační, melodie věty	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 8.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	slovní zásoba a význam slova	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími jazykovými příručkami	samostatná práce s vhodnými jazykovými příručkami; jádro a rozvoj slovní zásoby	
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	slovní druhy a jejich funkce ve větě; komplexní jazykové rozbor; projev mluvený a psaný - zásady pro výběr jazykových prostředků a specifika textu	
využívá znalostí o jazyk. normě při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace	jazyk a komunikace, kultura jazyka a řeči	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	poměr mezi větami a větnými členy; sponová slovesa, mluvnický zápor	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	interpunkce jednoduché věty a souvětí; psaní velkých písmen	
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	obecné výklady o jazyce, vývoj jazyka, skupiny jazyků; disciplíny jazykovědy	MeV – vnímání autora mediálních sdělení
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	formulace otázek na dané téma a aktivní vstup do rozhovoru,	
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	rozlišení různých komunikačních situací a vhodné zvolení komunikačních prostředků, přiměřené reakce na danou komunikační situaci	
v mluveném a psaném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	funkční styly, slohové postupy a útvary podle záměru mluvčího	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě vlastních dispozic a osobních zájmů	• vypravování, popis, zpráva, oznámení	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	podobnosti a rozdílnosti literárních textů od 30. let 19. století do současnosti	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá
orientuje se ve vývoji českého i světového dramatu	drama ze současnosti	
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	obrazná pojmenování	
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	recenze, literární kritika, reflexe četby	
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	specifika autorské poetiky: odraz doby, autorův život jako inspirace	
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	aspekty umělecké literatury	MeV – stavba mediálních sdělení
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování	čtenářský zážitek	
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- literární historie a teorie - internet a CD-ROM jako zdroj informací - knihovna jako kulturní a literární centrum - knihovní katalog referát	
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	zvuková stránka věty, spodoba znělosti a artikulační, melodie věty	
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	slovní zásoba a význam slova	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími jazykovými příručkami	samostatná práce s vhodnými jazykovými příručkami; jádro a rozvoj slovní zásoby	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	• slovní druhy a jejich funkce ve větě; komplexní jazykové rozbor; projev mluvený a psaný - zásady pro výběr jazykových prostředků a specifika textu	
• využívá znalostí o jazyk. normě při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace	• jazyk a komunikace, norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči	
• v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	• interpunkce jednoduché věty a souvětí; psaní velkých písmen	
• rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	• procvičování subjektivně zabarveného popisu	MeV – vnímání autora mediálních sdělení
• rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	• porovnávání různých zdrojů informací a zaujímání postojů ke sdělovanému obsahu	MeV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
• odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	• rozlišení různých komunikačních situací a vhodné zvolení komunikačních prostředků, přiměřené reakce na danou komunikační situaci	
• v mluveném a psaném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	• funkční styly, slohové postupy a útvary podle záměru mluvčího	
• zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	• pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu	
• využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě vlastních dispozic a osobních zájmů	• zpracování úvahy na dané téma, uplatnění vlastních zkušeností, názorů a postojů, zvláštnost fejetonu v české literatuře	MeV – tvorba mediálního sdělení

4.1.2 Anglický jazyk

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem předmětu anglický jazyk je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV. Cílem tohoto předmětu je poskytnout žákům jazykový základ pro komunikaci s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem a internetem. Proto je důraz kladen na komunikační schopnosti žáků - dorozumět se v běžných situacích, pohovořit na jednoduchá témata, porozumět čtenému textu s odpovídající slovní zásobou. Tomu je také podřízena veškerá výuka gramatiky. Žáci se seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí. Znalost jazyka je vede k poznávání jiných cizojazyčných kultur a prohlubuje toleranci k nim. Součástí školního vzdělávacího programu pro předmět anglický jazyk jsou Standardy základního vzdělávání (č.j. MSMT-1236/2012-22)

Do výuky anglického jazyka jsou zařazena tato **průřezová témata**:

OSV – Komunikace

VMEGS - Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

MuV - Kulturní difference, Etnický původ, Multikulturalita, Lidské vztahy

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny, do které jsou začleněny vhodné krátkodobé projekty. Anglický jazyk je vyučován ve 3. až 9. ročníku v časové dotaci 3 hodiny týdně. K výuce jsou využity kmenové třídy jednotlivých tříd a počítačová učebna.

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

- vést žáky k pochopení důležitosti znalosti angličtiny pro praktický život a další studium
- nabízet vhodné způsoby a metody efektivního učení (např. učení nové slovní zásoby)
- zadávat úlohy, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace
- využít znalosti žáků z jiných předmětů (především zeměpis, český jazyk a literatura, dějepis)

kompetence k řešení problémů

- nastolovat a řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- překonat ostych žáků mluvit s cizincem
- vést žáky k tomu, aby zkoušeli opsat jinými slovy chybějící slovní zásobu
- umožnit přístup k různým informačním zdrojům, aby žáci vyhledávali a využívali vhodné informace

kompetence komunikativní

- vést žáky k výstižnému a souvislému projevu
- vytvářet příležitosti pro komunikaci mezi žáky - dialogy, práce ve skupinách, komunikační hry...
- učit žáky naslouchat a porozumět promluvám jiných lidí
- učit žáky porozumět přiměřenému cizojazyčnému textu
- využít dovedností osvojených v anglickém jazyce k navázání kontaktu

kompetence sociální a personální

- vést žáky ke spolupráci ve skupinách
- podněcovat žáky k argumentaci a diskuzi
- vytvořit takové prostředí, kde žáci požádají o radu a vzájemně si pomohou

kompetence občanské

- seznámit žáky se zvyky a tradicemi anglicky mluvících zemí a porovnat je s Českou republikou
- vést žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů a k respektování názorů ostatních

kompetence pracovní

- vést žáky k efektivní organizaci své práce
- učit je používat samostatně dvojjazyčné a výkladové slovníky
- ukázat možnosti využití znalosti angličtiny při práci s počítačem a v jiných oborech
- zohledňovat rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk	Období: 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	- témata: barvy, číslice 1-100, rodina, škola, domov. - četba jednoduchých textů. - řikadla, básničky a jednoduché písničky. - základní zeměpisné údaje anglicky mluvících zemí	OSV – komunikace VMEGS – Evropa a svět nás zajímá
rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	- pozdrav, poděkování, představování. - jednoduché pokyny a příkazy.	
rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova	- základní fonetické značky. - jednoduchá sdělení – adresa, pozdrav a blahopřání. - psaní slovní zásoby	
pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění	- pořádek slov ve větě. - tvorba otázky a záporu (sloveso být). - osobní a přivlastňovací zájmena. - jednoduchá antonyma	
používá abecední slovník učebnice	abeceda, hláskování	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům	- témata: volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, příroda a počasí, tradice a zvyky, svátky, důležité zeměpisné údaje. - jednoduchá věta a pořádek slov ve větě	OSV – komunikace VMEGS – Evropa a svět nás zajímá MuV - multikulturalita
rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů a využívá je při své práci	- čtení přiměřených textů z časopisů. - práce s internetem, chápání slov v kontextu. - hledání a využití jednoduchých informací z autentických textů	
čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu	- básničky, říkadla a písničky. - četba textů z učebnice. - vázání slov, znělost a neznělost. - intonace	
vyhledává v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku	- porovnání zvyků a tradic u nás a v anglofonních zemích. - odvození významu slov. - pořádek slov ve větě oznamovací a v otázce	
používá dvojjazyčný slovník	- orientace ve slovníku, řazení hesel. - četba autentických textů	
sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení. Vyplní své základní údaje do formulářů	- omluva, žádost, dopis z prázdnin. - tvorba záporu ve větě. - dotazník, adresa	
reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	- reprodukce čteného a slyšeného textu. - poslech jednoduché konverzace a její reprodukce	
obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu	- synonyma, antonyma. - tvoření slov, význam slov	
aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	- komunikace v běžných každodenních situacích. - pozdrav, poděkování. - vyjádření libosti a nelibosti. - otázka na cestu	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	- četba textů v souladu s tématy jednotlivých lekcí v učebnici - četba autentického textu	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět OSV – komunikace MuV – etnický původ
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky	témata: škola, rodina, stravování, město, oblékání, nákupy, příroda, počasí	
rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, poděkování, souhlas a nesouhlas	
odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	překlad autentických textů, textů písní	
používá dvojazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	četba autentického materiálu, práce na projektech	
sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	jednoduchý dopis, vyplní jednoduchý dotazník	
písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty	přítomný čas prostý a průběhový, sloveso can, minulý čas prostý	
stručně reprodukuje obsah promluvy i konverzace	význam podobných slov v kontextu	
vyžádá jednoduchou informaci	žádost o radu	
jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	dotaz na cestu, objednávka jídla, jednoduchý nákup	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk	Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	- četba textu v souladu s tématy jednotlivých lekcí v učebnici - četba autentického textu	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět OSV – komunikace
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky	témata: svátky, nehody, volný čas a zájmová činnost, sport, životní prostředí, věda a technika	
rozumí jednoduché a zřetelně vyslované promluvě a konverzaci	porozumění poslechu	
odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	- předpony, přípony - tvoření příslovcí	
používá dvojazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	četba autentického materiálu, práce na projektech	
sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tématickými okruhy	osobní dopis, jednoduchý dotazník	
písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty	- minulý čas průběhový, budoucí čas, předpřítomný čas - modální slovesa	
stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	význam podobných slov v kontextu, reprodukce jednoduchého příběhu, pohádky	
vyžádá jednoduchou informaci	- představování, omluva, reakce na omluvu, žádost o pomoc, službu, informaci - přání, reakce na poděkování základní vztahy (existenciální, časové, kvalitativní, kvantitativní, prostorové)	
jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	nákup, objednávka v restauraci, jednoduchá konverzace k tématům	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk	Období: 8.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky - rozumí jednoduché a zřetelně vyslované promluvě a konverzaci - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu - používá dvojazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - vyžádá jednoduchou informaci - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	- četba textů v souladu s tematy jednotlivých lekcí v učebnici - četba autentických textů - témata: cestování, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a ČR, město, příroda, počasí - zdvořilé společenské fráze, přání a blahopřání, žádost - tvoření slov - četba autentického materiálu, časopisů - základní vztahy - existenciální, prostorové, časové, kvalitativní a kvantitativní - jednoduchý formulář - budoucí čas, předpřítomný čas - jednoduchá konverzace v daných tematických celcích - žádost o informaci, o svolení, o službu, o pomoc a nákup jízdanky - jednoduchá konverzace v daných tematických celcích	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět OSV – komunikace MuV - multikulturalita

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky - rozumí jednoduché a zřetelně vyslované promluvě a konverzaci - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu - používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - vyžádá jednoduchou informaci - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	- četba textů v souladu s tématy v učebnici - četba autentických textů - témata: péče o zdraví, člověk a společnost, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí, vesmír - zdvořilé společenské fráze, setkání, společenský program - slovní zásoba a tvoření slov - lexikální princip pravopisu slov - četba autentického materiálu, časopisů a novin - základní vztahy - existenciální, prostorové, časové, kvalitativní a kvantitativní - životopis, popis místa - stavba rozvité věty, frázová slovesa, gerundium, předminulý čas, trpný rod - konverzace v daných tematických celcích - běžné životní situace, jídelní lístek, žádost o službu, objednávka - jednoduché sdělení - oslovení, pozdravy, představování, omluva, poděkování, prosba, žádost o pomoc, přání - gramatické struktury a typy vět	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět OSV – komunikace MuV – kulturní difference, lidské vztahy

4.1.3 Ruský jazyk

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem předmětu ruský jazyk je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV. Cílem tohoto předmětu je poskytnout žákům jazykový základ pro komunikaci s lidmi z různých částí světa. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků - porozumět se v běžných situacích, pohovořit na jednoduchá témata, porozumět čtenému textu s odpovídající slovní zásobou. Tomu je také podřízena výuka gramatiky. Žáci se seznamují s realitami Ruska. Znalost jazyka je vede k poznávání jiných cizojazyčných kultur a prohlubuje toleranci k nim.

Do výuky ruského jazyka jsou zařazena tato **průřezová témata**:

OSV – Komunikace

VMEGS - Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

MuV - Kulturní difference, Etnický původ, Multikulturalita, Lidské vztahy

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny, do které jsou začleněny vhodné krátkodobé projekty. Ruský jazyk je vyučován v 8. a 9. ročníku s tříhodinovou týdenní dotací. K výuce jsou využity kmenové třídy a počítačová učebna.

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

- vést žáky k pochopení důležitosti znalosti ruštiny pro praktický život a další studium
- nabízet vhodné způsoby a metody efektivního učení (např. učení nové slovní zásoby)
- zadávat úlohy, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace
- využít znalosti žáků z jiných předmětů (především zeměpis, český jazyk a literatura, dějepis)

kompetence k řešení problémů

- nastolovat a řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- překonat ostych žáků mluvit s cizincem
- vést žáky k tomu, aby zkoušeli opsat jinými slovy chybějící slovní zásobu
- umožnit přístup k různým informačním zdrojům, aby žáci vyhledávali a využívali vhodné informace

kompetence komunikativní

- vést žáky k výstižnému a souvislému projevu
- vytvářet příležitosti pro komunikaci mezi žáky - dialogy, práce ve skupinách, komunikační hry...
- učit žáky naslouchat a porozumět promluvám jiných lidí
- učit žáky porozumět přiměřenému cizojazyčnému textu
- využít dovedností osvojených v ruském jazyce k navázání kontaktu

kompetence sociální a personální

- vést žáky ke spolupráci ve skupinách
- podněcovat žáky k argumentaci a diskuzi

- vytvořit takové prostředí, kde žáci požádají o radu a vzájemně si pomohou

kompetence občanské

- seznámit žáky se zvyky a tradicemi Ruska a porovnat je s Českou republikou
- vést žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů a k respektování názorů ostatních

kompetence pracovní

- vést žáky k efektivní organizaci své práce
- učit je používat samostatně dvojjazyčné a výkladové slovníky
- zohledňovat rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Oblast: Další cizí jazyk	Předmět:: Ruský jazyk	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby	pravidla výslovnosti hlásek, intonace a přízvuk, čtení jednoduchých textů k tematickým okruhům	OSV – komunikace VMEGS – Evropa a svět nás zajímá MuV - multikulturalita
rozumí známým každodenním výrazům, základním frázím a jednoduchým větám	jednoduchá sdělení – pozdrav, poděkování, představování, omluva, žádost	
rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje	pracovní pokyny - ve škole, ve třídě	
používá správně znaky ruské abecedy (azbuky) při čtení a psaní.	tiskací i psací podoba azbuky	
rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpoví na otázku	jednoduché texty v psané i zvukové podobě, rozšiřování slovní zásoby	
používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	práce s textem a slovníkem, vyhledávání neznámých slov z textu	
sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů	téma: domov, rodina, škola a zájmová činnost, číslovky do sta, představování, popis osoby a jejího charakteru	
reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace	práce s učebnicí a původními texty, vyprávění v přítomném čase	
napíše jednoduchá sdělení a odpoví na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět	základní gramatické struktury a typy vět	
zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace	základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích	
má základní zeměpisný a kulturní přehled o ruských realitách	základní zeměpisné údaje, kultura, zvyky, tradice	

4.2 Matematika a její aplikace

4.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahem předmětu matematika je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace. Vzdělávání v matematice je zaměřeno na osvojení matematických pojmů a operací, užití matematiky v reálných situacích a rozvoj logického a abstraktního myšlení. Součástí školního vzdělávacího programu pro předmět matematika jsou Standardy základního vzdělávání (č.j. MSMT-1236/2012-22)

Do výuky matematiky jsou zařazena tato **průřezová témata**:

OSV - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

MeV - Fungování a vliv médií ve společnosti

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně. V hodinách učitel i žáci používají dostupné vyučovací pomůcky. Matematika je vyučována ve 4. a 5. ročníku v časové dotaci 5 hodin týdně, v 1. – 3. ročníku a v 6. – 9. ročníku v časové dotaci 4 hodiny týdně.

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

Učitel:

- učí žáky osvojovat si základní matematické pojmy a vztahy
- podporuje u žáka rozvoj schopnosti abstraktního a logického myšlení, zejména zařazování vhodných problémových úkolů, logických úloh a matematických hádanek
- vytváří u žáků zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe
- využívá znalostí žáků z jiných předmětů

kompetence k řešení problémů

Učitel:

- rozvíjí důvěru žáků ve vlastní schopnosti
- vede žáky k sebekontrolě, k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti
- učí žáky provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu a vyhodnocování správnosti výsledků
- poskytuje žákům prostor pro vyslovování hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a pro jejich ověření
- umožňuje přístup k různým informačním zdrojům, učí žáky vyhledávat a využívat vhodné informace

kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky - práce ve skupinách, ve dvojicích.

kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci ve skupinách
- učí žáky stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je
- podněcuje žáky k argumentaci a diskuzi
- vytváří takové prostředí, kde žáci požádají o radu a vzájemně si pomohou

kompetence občanské

Učitel:

- učí žáky hodnotit svoji práci a práci ostatních, vede žáky k ohleduplnosti a taktu
- vede žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů a k respektování názorů ostatních
- vede žáky k plnění svých školních povinností a k zodpovědnosti za svou domácí přípravu

kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k efektivní organizaci své práce
- vede žáky ke zdokonalování grafického projevu
- učí žáky dodržovat dohodnutou kvalitu práce a termíny
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků
- nabízí žákům činnosti, ve kterých se budou mimo jiné učit zvládat základní pracovní činnosti
- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům a úplné dokončení práce
- učí žáky bezpečně používat rýsovací potřeby a udržovat je v pořádku tak, aby byla zajištěna jejich funkčnost

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 1. – 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, - vytváří soubory s daným počtem prvků	- manipulace s předměty - počítání prvků	1.	OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, kooperace a kompetice
čte, zapisuje a porovnává čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- čtení a zápis přirozených čísel - používání vztahů a znamének větší, menší a rovno	1. – 3.	
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	- orientace na číselné ose - pojmy: před, hned před, mezi, za, hned za - určování jednotek, desítek a stovek	1. – 3.	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítání a odčítání v oboru 0 - 20 bez přechodu přes 10 a s přechodem přes 10	1. – 2.	
	- sčítání a odčítání v oboru 0 -100 - násobení a dělení v oboru malé násobilky	2.	
	- sčítání a odčítání v oboru 0 - 1000 - násobení a dělení v oboru malé násobilky	3.	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací	1. - 3.	
orientuje se v čase a provádí jednoduché převody jednotek času	- čtení časových údajů na různých typech hodin - převádění jednotek času	1. – 3.	
popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy - orientace a čtení matematických zápisů	1. – 3.	
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- pohyb na číselné ose, ve čtvercové síti - práce s údaji (jednoduchý jízdní řád, kalendář, ceník, plánec, mapa)	1. – 3.	
rozeznává, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- vyhledávání určitých tvarů v okolí - třídění předmětů podle tvarů - rovinné útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník a kruh	1.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 1. – 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
	tělesa: krychle, kvádr, koule, kužel, jehlan, válec	1. – 3.	
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	- bod, přímka polopřímka a úsečka - měření v cm a mm	1. – 3.	
rozeznává a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	modelování geometrických útvarů podle zadání	1. – 3.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 4. – 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	principy asociativnosti a komunikativnosti	4. - 5.	OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, kooperace a kompetice MeV – fungování a vliv médií ve společnosti
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	- sčítání a odčítání čísel - velká násobilka - písemné násobení jednociferným až čtyřciferným činitelem - dělení se zbytkem v oboru přirozených čísel - dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem	4. - 5.	
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	- zaokrouhlování - kontrola výpočtů	4. - 5.	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	slovní úlohy s jednou a více početními operacemi	4. - 5.	
vyhledává, sbírá a třídí data	práce s daty	4. - 5.	
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	diagramy, grafy, tabulky a jízdní řády	4. - 5.	
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici) užívá jednoduché konstrukce	práce s geometrickými tvary	4. - 5.	
sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	4.	
sestrojí rovnoběžky a kolmice	konstrukce rovnoběžek a kolmic	5.	
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- obsah obrazce pomocí čtvercové sítě - jednotky obsahu	4.- 5.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 4. – 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák: rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	osová souměrnost	4. - 5.	
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	slovní úlohy s netradičními postupy	4.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• provádí početní operace v oboru desetinných nezáporných čísel	• desetinná čísla	OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
• zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	• prolíná učivem aritmetiky a početní geometrie	
• modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	• dělitelnost přirozených čísel	
• zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku	• vlastnosti rovinných útvarů a jejich použití při řešení úloh (vzdálenost bodu od přímky, vzájemná poloha přímek v rovině, druhy úhlů)	
• charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	• rovinné útvary (přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtverec, obdélník)	
• určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	• velikost úhlu	
• odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	• obvod a obsah obdélníku, čtverce a pravoúhlého trojúhelníku	
• načrtne a sestrojí rovinné útvary	• konstrukce čtverce, obdélníku a trojúhelníku (sss)	
• načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar	• osová souměrnost	
• určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	• kvádr a krychle	
• odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• povrch a objem kvádru a krychle	
• načrtne a sestrojí síť základních těles	• síť kvádru a krychle	
• načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	• volné rovnoběžné promítání	
• užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• řešení početních hlavolamů a hříček, úlohy s užitím číselných řad, obrázkové analogie • římské číslice	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• vytváření modelů prostorových útvarů, logické a netradiční geometrické úlohy	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	• celá a racionální čísla	OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
• zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	• prolíná učivem aritmetiky a početní geometrie	
• užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	• vztah desetinného čísla, zlomku a procent	
• řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů	• poměr, měřítko plánů a map	
• řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	• slovní úlohy s použitím procent	
• matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných	• přepis slovních vyjádření do algebraických výrazů	
• analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	• jednoduché úlohy v oboru celých a racionálních čísel	
• určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	• přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka	
• vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	• tabulky, grafy a rovnice	
• matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	• slovní úlohy z praxe	
• zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku	• řešení praktických úloh s rovinnými útvary	
• charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	• čtyřúhelníky	
• odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	• obvod a obsah čtyřúhelníku, obsah trojúhelníku	
• načrtne a sestojí rovinné útvary	• konstrukce čtyřúhelníků a trojúhelníků (sus, usu)	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků	• shodnost	
• načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar	• středová souměrnost	
• určuje a charakterizuje základní prostorové útvary(tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	• kolmý hranol	
• odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• objem a povrch kolmého hranolu	
• načrtne a sestrojí síť základních těles	• síť kolmého hranolu	
• načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	• obraz kolmého hranolu	
• analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• úlohy konstrukční a početní geometrie	
• užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• řešení početních hlavolamů a hříček	
• řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• logické a netradiční geometrické úlohy	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 8.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	• mocniny a odmocniny	OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
• matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	• výrazy - mnohočleny	
• formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	• rovnice s jednou neznámou	
• vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	• závislosti a data, vlastní statistická šetření	
• porovnává soubory dat	• základy statistiky, aritmetický průměr, četnost, modus, medián	
• zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku	• Pythagorova věta, jednoduché praktické úlohy	
• charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	• kruh, kružnice	
• odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	• obvod a obsah kruhu, délka kružnice	
• načrtne a sestrojí rovinné útvary	• konstrukce kruhu a kružnice, vzájemná poloha kružnice a přímky, vzájemná poloha dvou kružnic	
• využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	• množiny bodů dané vlastnosti, Thaletova věta	
• určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti	• prostorové útvary - válec	
• odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• povrch a objem válce	
• načrtne a sestrojí síť základních těles	• síť válce	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 8.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• úlohy konstrukční a početní geometrie	
• užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• číselné a logické řady, řešení početních hlavolamů a hříček	
• řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• logické a netradiční geometrické úlohy, vytváření modelů prostorových útvarů	
• zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	• prolíná učivem aritmetiky a početní geometrie	
• analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matem.aparát v oboru celých a racionálních čísel	• slovní úlohy z praxe	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	soustavy rovnic o dvou neznámých	OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	slovní úlohy z praxe	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	- lineární funkce, shrnutí poznatků o funkcích - kvadratická funkce, nepřímá úměrnost, goniometrické funkce	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, provádí početní operace s lomenými výrazy	- lomené výrazy - rovnice s neznámou ve jmenovateli	
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků	podobnost trojúhelníků	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary(tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	jehlan, kužel koule	
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	objem a povrch jehlanu, kužele a koule	
načrtne a sestojí síť základních těles	síť jehlanu a kužele	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	úlohy konstrukční a početní geometrie	
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	řešení početních hlavolamů a hříček	
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	logické a netradiční geometrické úlohy, vytváření modelů prostorových útvarů	
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	prolíná učivem aritmetiky a početní geometrie	

4.3 Informační a komunikační technologie

4.3.1 Informatika

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je realizován v 5. a 7. ročníku po jedné hodině týdně. Všichni žáci v 5. ročníku získají základy práce na počítači pro vstup na 2. stupeň nebo pro výstup na víceleté gymnázium.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti.

Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, v 7. ročníku s tabulkami a k tvorbě prezentací. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou cestu.

S předmětem Informační a komunikační technologie úzce souvisí volitelný předmět Počítače (7. – 9. ročník). K výuce se využívá počítačová učebna.

Nejdůležitější integrovaná **průřezová témata**:

OSV – Komunikace

VDO – Občan, občanská společnost a stát

MeV – Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálních sdělení, Práce v realizačním týmu

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že učitel umožní žákům využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Oblast: Informační a komunikační technologie	Předmět: Informatika	Období: 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	- základní pojmy informační činnosti - informace, informační zdroje, informační instituce - struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení - operační systémy a jejich základní funkce - seznámení s formáty souborů (doc, gif) - multimediální využití počítače	
respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	
chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software	
při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty, komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	- společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) - základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) - metody a nástroje vyhledávání informací - formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	OSV – komunikace
pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	základní funkce textového a grafického editoru	

Oblast: Informační a komunikační technologie	Předmět: Informatika	Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	- vývojové trendy informačních technologií - hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování - internet	MeV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, tvorba mediálních sdělení, práce v realizačním týmu VDO – občan, občanská společnost a stát
ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	textové a grafické editory	
uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	počítačová grafika, rastrové a vektorové programy	
pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright	
používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce	
zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia)	

4.4 Člověk a jeho svět

4.4.1 Prvouka

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Prvouka je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým integrovaným **obsahem** spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni. Vzdělávání ve vyučovacím předmětu prvouka rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům. Při osvojování poznatků a dovedností v Prvouce se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Vzdělávací oblast připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost*, *Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah **Prvouky** je členěn do pěti **tematických okruhů**. V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme**, se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu, seznamují se se základními právy a povinnostmi. Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejnámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny či od lidí v nejbližším okolí, případně z jiných zdrojů.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a

nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace. Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny a vhodných krátkodobých i dlouhodobých projektů. Předmět je vyučován v 1. až 3. ročníku dvě hodiny týdně. Výuku ve třídě doplňují vycházky do přírody, exkurze do různých zařízení, návštěvy památek, muzeí, galerií apod.

Nejdůležitější integrovaná **průřezová témata**:

OSV – Rozvoj schopností poznávání, Seberegulace, sebeorganizace, Psychohygiena, Kompetice a kooperace, Kreativita, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty a postoje, Mezilidské vztahy, Sebepoznání a sebepojetí, Komunikace

VDO – Občan, občanská společnost a stát, Občanská společnost a škola, Formy participace občanů v politickém životě

EV – Lidské aktivity a životní prostředí, Vztah člověka k prostředí, Ekosystémy, Základní podmínky života

MuV – Lidské vztahy

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá

MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

učitel vede žáka k:

- pochopení významu věcí, jevů a dějů, jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování informací
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- samostatnému pozorování a experimentování, porovnávání získaných výsledků

kompetence k řešení problémů

učitel vede žáka k:

- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- rozpoznání a pochopení problému, snaze o řešení problému
- vyhledání informací vhodných k řešení problému

kompetence komunikativní

učitel vede žáka k:

- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- naslouchání promluvám druhých lidí

- účinnému zapojení do diskuze a obhajování svého názoru
- porozumění různým typům textů a záznamů a obrazových materiálů

kompetence sociální a personální

učitel vede žáka k:

- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- spolupráci ve skupině, vytváření pravidel práce v týmu, přijetí role v týmu

kompetence občanské

učitel vede žáka k:

- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně

kompetence pracovní

učitel vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Prvouka	Období: 1. - 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:	Téma: Místo, kde žijeme	
• vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) • rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	• domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště • škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy • obec, místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost (místní pověsti) a současnost obce, význačné budovy a osobnosti (rodáci), dopravní síť • okolní krajina (region) – zemský povrch, vodstvo, výskyt rostlin a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body v krajině, světové strany • naše vlast – domov, národ, krajina, základy státního zřízení, státní symboly	OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena VDO – občan, občanská společnost a stát, občanská společnost a škola EV – lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Prvouka	Období: 1. - 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:	Téma: Lidé kolem nás	
• rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností • projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	• rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační stavy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání • soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, pomoc handicapovaným lidem • chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování • právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, školní řád • kultura – kulturní instituce	OSV – sebepoznání, sebepojetí, psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy, poznávání lidí, komunikace OSV – kompetice a kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty a postoje VDO – občan, občanská společnost a stát MuV – lidské vztahy

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Prvouka	Období: 1. - 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:	Téma: Lidé a čas	
• využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, • rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije • uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; • na příkladech porovnává minulost a současnost	• orientace v čase a časový řád – určování času, jednotky času, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období • současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny • regionální památky – seznámení a péče o ně • báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	OSV – psychohygiena VMEGS – Evropa a svět nás zajímá

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Prvouka	Období: 1. - 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:	Téma: Rozmanitost přírody	
• pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, • uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě • provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti • změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	• látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek, užívání základních jednotek • voda a vzduch – výskyt, vlastnosti, skupenství vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život • rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla vybraných druhů, význam pro člověka, výskyt v přírodě • životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi • rovnováha v přírodě – základní společenstva, vzájemné vztahy mezi organismy • ochrana přírody a chování v přírodě – životní prostředí, ochrana rostlin a živočichů, třídění a likvidace odpadů	EV – ekosystémy, základní podmínky života, vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a životní prostředí

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Prvouka	Období: 1. - 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:	Téma: Člověk a jeho zdraví	
• uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle • projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví • dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě • uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce orgánových soustav, pohlavní rozdíly, vývoj jedince • partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy – rodina a partnerství, etická stránka sexuality • péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, prevence úrazů, osobní hygiena • návykové látky - odmítání návykových látek • osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, dopravní výchova, krizové situace, násilí v médiích • situace hromadného ohrožení	OSV – seberegulace, sebeorganizace, mezilidské vztahy, hodnoty a postoje, sebepoznání a sebepojetí VDO – formy participace občanů v politickém životě MeV – kritické vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, vliv médií na společnost

4.4.2 Přírodověda

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Přírodověda je vyučován ve 4. a 5. ročníku a navazuje na elementární znalosti, které žáci získali v Prvouce v 1. – 3. ročníku. Zároveň tvoří základy pro vyučovací předměty Přírodopis, Chemie a Fyzika v následujícím období. Výuka v tomto předmětu je zaměřena na osvojení základních pojmů a jejich porozumění. Prostřednictvím pozorování a praktických pokusů zprostředkovává základní ucelený pohled na přírodu a její jednotlivé části. Výuka Přírodovědy zahrnuje také témata z oblasti výchovy ke zdraví.

Vzdělávací obsah **Přírodovědy** je členěn do dvou **tematických okruhů**. V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace.

Výuka ve třídě je obohacena vhodnými projekty, exkurzemi do botanických a zoologických zahrad, vycházkami do různých ekosystémů a dalšími formami a metodami výuky.

Předmět je vyučován ve 4. a 5. ročníku v rozsahu 3 hodiny týdně.

Nejdůležitější integrovaná **průřezová témata**:

OSV – Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Kompetice a kooperace, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty a postoje, Mezilidské vztahy, Sebepoznání a sebepojetí

EV – Lidské aktivity a životní prostředí, Vztah člověka k prostředí, Ekosystémy, Základní podmínky života

MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

učitel vede žáka k:

- pochopení významu věcí, jevů a dějů, jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování informací
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- samostatnému pozorování a experimentování, porovnávání získaných výsledků

kompetence k řešení problémů

učitel vede žáka k:

- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- rozpoznání a pochopení problému, snaze o řešení problému
- vyhledání informací vhodných k řešení problému

kompetence komunikativní

učitel vede žáka k:

- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- naslouchání promluvám druhých lidí
- účinnému zapojení do diskuze a obhajování svého názoru
- porozumění různým typům textů a záznamů a obrazových materiálů

kompetence sociální a personální

učitel vede žáka k:

- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- spolupráci ve skupině, vytváření pravidel práce v týmu, přijetí role v týmu

kompetence občanské

učitel vede žáka k:

- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě a k hledání možností aktivního uplatnění při její ochraně

kompetence pracovní

učitel vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Přírodověda	Období: 4. - 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:	Téma: Rozmanitost přírody	
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislost mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	látky a jejich vlastnosti (živé organismy, nerosty, horniny), změny látek a jejich skupenství, půda – její vznik a význam, voda – výskyt, vlastnosti a formy, oběh vody v přírodě, vzduch – vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život	EV - základní podmínky života, ekosystémy, lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, sebepoznání a sebepojetí, hodnoty, postoje
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídání ročních období	- Vesmír a Země, Sluneční soustava, den a noc, roční období - Země - rozmanitost životních podmínek, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva, podnebí a počasí	
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismu prostředí	rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva	
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla, význam v přírodě a pro člověka	
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy	
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	porovnávání látek a měření veličin s praktickým využitím základních jednotek	OSV – kooperace a kompetice

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Přírodověda	Období: 4. - 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Člověk a jeho zdraví	Průřezová témata
- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	- lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince - partnerství, rodičovství – rodina a partnerství, biologické a psychické změny v dospívání - péče o zdraví – denní režim, pohybový režim, duševní hygiena – stres a jeho rizika; reklamní vlivy	OSV - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	- osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci - situace hromadného ohrožení	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	- návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek - hrací automaty a počítače - zdravá výživa – zdravá strava, pitný režim, osobní a intimní hygiena, nemoc	OSV – hodnoty, postoje
ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	péče o zdraví – drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová prevence	
uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina a partnerství, etická stránka sexuality, HIV / AIDS (cesty přenosu)	OSV – mezilidské vztahy

4.4.3 Vlastivěda

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Ve vyučovacím předmětu Vlastivěda navazujeme na učivo Prvouky v 1. – 3. ročníku. Zároveň tvoří základy pro vyučovací předměty Dějepis a Zeměpis, které navazují v dalších obdobích. Obsah učiva se týká člověka, společnosti, vlasti, přírody, kultury a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří si prvotní ucelený obraz světa. Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky a názory jiných. Seznamují se s Českou republikou z více hledisek (seznamují se s přírodními podmínkami, hospodářstvím, historickými událostmi, kulturou) prostřednictvím map, písemných či obrazových pramenů, exkurzí a dalších zdrojů.

Důraz je kladen na propojení předmětu a celé vzdělávací oblasti s reálným životem a praktickou zkušeností žáků.

Vzdělávací obsah **Prvouky** je členěn do tří **tematických okruhů**. V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme**, se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu, seznamují se se základními právy a povinnostmi. Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny či od lidí v nejbližším okolí, případně z jiných zdrojů.

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny a vhodných krátkodobých i dlouhodobých projektů.

Předmět je vyučován ve 4. a 5. ročníku v rozsahu 3 hodiny týdně.

Výuku ve třídě doplňují vycházky v obci, exkurze do různých zařízení, návštěvy památek, muzeí, galerií apod.

Nejdůležitější integrovaná **průřezová témata**:

OSV - Seberegulace, sebeorganizace, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty a postoje, Mezilidské vztahy, Sebepoznání a sebepojetí, Komunikace

VDO – Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

EV – Lidské aktivity a životní prostředí, Vztah člověka k prostředí, Ekosystémy

MuV – Lidské vztahy, Kulturní difference

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

učitel vede žáka k:

- pochopení významu věcí, jevů a dějů, jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování informací
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- samostatnému pozorování a experimentování, porovnávání získaných výsledků

kompetence k řešení problémů

učitel vede žáka k:

- rozpoznání a pochopení problému, snaze o řešení problému
- vyhledání informací vhodných k řešení problému

kompetence komunikativní

učitel vede žáka k:

- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- naslouchání promluvám druhých lidí
- účinnému zapojení do diskuze a obhajování svého názoru
- porozumění různým typům textů a záznamů a obrazových materiálů

kompetence sociální a personální

učitel vede žáka k:

- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- spolupráci ve skupině, vytváření pravidel práce v týmu, přijetí role v týmu

kompetence občanské

učitel vede žáka k:

- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně

kompetence pracovní

učitel vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Vlastivěda	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Místo, kde žijeme	Průřezová témata
• určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	• obec a její části, poloha v krajině	
• určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• okolní krajina – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, určování světových stran, orientační body a linie, zásady bezpečnosti při pohybu v přírodě	
• rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map • vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	• regiony ČR – rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí • mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky	EV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity, ekosystémy
• vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	• Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod	
• zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	• Evropa a svět, kontinenty, evropské státy, EU, cestování	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět
• rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	• naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly	VDO – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Vlastivěda	Období: 4. - 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Lidé kolem nás	Průřezová témata
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	- soužití lidí, mezilidské vztahy, komunikace - chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování a principy demokracie - vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné, peníze	OSV – seberegulace, sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty a postoje, sebepoznání a sebepojetí, mezilidské vztahy, komunikace VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, občan, občanská společnost a stát VMEGS – jsme Evropané MuV – lidské vztahy
rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky	- rodina – život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání - soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“ - chování lidí – principy demokracie	
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	- právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, - chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování a principy demokracie	
- rozlišuje základní formy vlastnictví - používá peníze v běžných situacích	- vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné, peníze - právo a spravedlnost - právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot	
poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	- kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura - základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí	MeV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Vlastivěda	Období: 4. - 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:	Téma: Lidé a čas	
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	orientace v čase a časový řád – čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace	
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti - zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	- současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení - regionální památky – péče o památky	EV – lidské aktivity a životní prostředí
rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	- regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost - báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života	
objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	- orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí - současnost a minulost v našem životě – státní svátky a významné dny	MuV – kulturní difference

4.5 Člověk a společnost

4.5.1 Dějepis

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem předmětu dějepis je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a společnost a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV.

Cílem je přinášet základní poznatky o konání člověka v minulosti a uchování historické paměti, především předáváním historické zkušenosti se zřetelem k základním hodnotám evropské civilizace. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazováním dějin regionu i dějin místních. Výuka dějepisu těsně souvisí s výukou výtvarné a hudební výchovy a literatury. V těchto předmětech žáci aktivně využívají a prohlubují své dějepisné znalosti a dovednosti.

Do výuky dějepisu jsou zařazena tato **průřezová témata**:

OSV – Mezilidské vztahy

VMEGS – Jsme Evropané

VDO – Principy demokracie jako formy vlády o způsobu rozhodování, Občan, občanská společnost a stát

MuV – Princip sociálního smíru a solidarity, Etnický původ

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny. Dějepis je vyučován v 6.- 9. ročníku v časové dotaci dvě hodiny týdně. K výuce jsou využity kmenové třídy a počítačová učebna. Výuka je doplněna návštěvami muzeí, dějepisnými exkurzemi a vycházkami.

V předmětu se využívají tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

Učitel vede žáky :

- k chápání probíraných oblastí v dějepisně-zeměpisném kontextu,
- k vyhledávání a třídění informací o probíraných oblastech podle zadaných kritérií,
- k seznamování se s obecně používanými znaky, termíny a symboly vzdělávacího oboru dějepis a k jejich chápání ve vzájemných souvislostech.

kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky:

- k vnímání nejrůznějších společenských problémů v jejich vývoji,
- k objevování paralel s historií při řešení problémů,
- k posuzování svých řešení z nejrůznějších společenských aspektů.

kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- k souvislému a výstižnému formulování svých názorů na společenské dění,

- k potřebě vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím.

kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky:

- k chápání významu týmové práce a postavení samostatné práce,
- k uvědomělému přijetí a získání role v různých skupinách,
- k utváření příjemné atmosféry v týmu,
- k diskusi.

kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k poznání našich kulturních tradic a historického dědictví a k jejich ochraně,
- k nacházení nenásilných cest k řešení konfliktů.

kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k využití znalostí získaných ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj,
- k rozvoji svého myšlení a hledání nových řešení.

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Dějepis	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků • uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	• historie, archeologie, pomocné vědy historické, kroniky, pověsti, mýty, legendy, znalost okolí - muzea, knihovny	VMEGS – jsme Evropané
• orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	• práce s časovou osou (přímku), přiřazování dějů k ose	
• charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	• vývoj člověka - lovec, zemědělec, řemeslník a vývoj jeho náboženských představ	
• objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	• faktory, které ovlivňují vývoj společnosti (poloha, podnebí...)	
• uvede příklady archeologických kultur na našem území	• doba kamenná, bronzová a železná	
• rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	• starověké civilizace - Mezopotámie, Egypt, Čína, Indie	
• uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	• starověká kultura a její vývoj, olympiáda	

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Dějepis	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem - porovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	antické Řecko a Řím - Athény, Sparta, Alexandr Veliký, království X republika X císařství, náboženství	

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Dějepis	Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států • porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti • vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	• stěhování národů, vznik a vývoj raně středověkých státních útvarů, základy křesťanství, jeho šíření, další významná náboženství středověku	VMEGS – jsme Evropané
• objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	• první státní útvary na našem území v 9. a 10. století	
• ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	• feudalismus, vývoj středověké společnosti - kulturní slohy	
• vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky • vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život • popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	• renesance, humanismus, stav a vývoj středověké společnosti, husitství, reformace X protireformace, zámořské objevy, počátky dobývání světa a důsledky objevů	
• objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie • objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	• Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci a Habsburkové na českém trůně • třicetiletá válka	

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Dějepis	Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	- historie a státní zřízení ve Francii, Anglii, Rusku a habsburské říši - barokní kultura, osvícenství - státní symboly a jejich používání, státní svátky, památná místa na našem území, vlastenectví, nacionalismus	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Dějepis	Období: 8 .
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	industrializace a její důsledky pro společnost, sociální problémy 18. a 19. století	VMEGS – jsme Evropané
objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbití starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	Velká francouzská revoluce, změna společenské struktury společnosti, průmyslový rozvoj	
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	Národní obrození, revoluční rok 1848 v Evropě a u nás, národní probuzení	
charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	vznik USA, vývoj ve Francii, sjednocení Itálie a Německa	
na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy	vznik Rakousko - Uherska, vznik hnutí, spolků a nových politických stran; konzervatismus, liberalismus, demokratismus a socialismus, občanská práva	VDO – občan, občanská společnost a stát
vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií	kolonialismus, monopoly, konflikty mezi velmocemi, průmyslová revoluce	VMEGS – jsme Evropané

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Dějepis	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	příčiny a vznik 1. a 2. sv. války, politické, sociální a kulturní důsledky válek	
rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů		VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	demokracie, totalitní režimy, tržní ekonomika v kapitalismu, hospodářské krize a jejich příčiny, antisemitismus, rasismus, holocaust, boj za lidská práva	OSV - mezilidské vztahy
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv		MUV – princip sociálního smíru a solidarity, etnický původ
zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	vznik ČSR a jeho vývoj do roku 1948	
vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků		
vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické, hospodářské a vojenské spolupráce	ukončení 2. sv. války, rozdělení světa, bipolarita, studená válka	
posoudí postavení rozvojových zemí	60. a 70. léta - boj za nezávislost jednotlivých států ve světě, rozpad koloniálního systému	VMEGS – jsme Evropané
prokáže základní orientaci v problémech současného světa	revoluce 1989, vznik ČR a jeho postavení ve světě, faktory pro zdravý vývoj světa	

4.5.2 Občanská výchova

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem předmětu Občanská výchova je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a společnost a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV.

Cílem tohoto předmětu je vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb, realistického sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí. Má naučit žáky pochopit vlastní jednání i jednání druhých lidí, seznámit se vztahy v rodině i širších společenstvích, s hospodářským životem, činnostmi důležitých politických institucí a orgánů a se způsoby zapojení do občanského života. Vede žáky k respektování a uplatňování mravních principů a pravidel společenského soužití a k zodpovědnosti za vlastní názory a jednání.

Do výuky Občanské výchovy jsou zařazena tato **průřezová témata**:

OSV - Sebeznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Poznávání lidí, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje a praktická etika

VDO - Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VMEGS - Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

MuV - Multikulturalita, Lidské vztahy

MeV - Tvorba mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny. Občanská výchova je vyučována v 6. - 9. ročníku v časové dotaci jedna hodina týdně. K výuce jsou využity kmenové třídy a počítačová učebna.

V předmětu se používají tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

Učitel:

- učí žáky vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií
- seznamuje žáky s obecně používanými znaky, termíny a symboly občanské výchovy
- učí žáky dávat je do vzájemných souvislostí

kompetence k řešení problémů

Učitel:

- učí žáky vnímat nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji
- vede žáky k objevování paralel s historií při řešení problémů
- vede žáky posuzovat svá řešení z nejrůznějších společenských aspektů

kompetence komunikativní

Učitel:

- učí žáky souvisle a výstižně formulovat své názory na společenské dění
- vede žáky k potřebě vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím

- učí žáky osvojovat si různé postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a tvořivě je využívat jako nástroje poznání
- vede je k využití získaných komunikačních dovedností k vytváření kvalitních vztahů

kompetence sociální a personální

Učitel:

- vysvětluje význam týmové práce a postavení samostatné práce
- učí žáky uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách
- seznamuje je s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí žáky diskutovat

kompetence občanské

Učitel:

- seznamuje žáky se základními principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy
- vede je k poznání našich kulturních tradic a historického dědictví a tímto i k jejich ochraně
- učí žáky respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot
- vede žáky k nacházení nenásilných cest k řešení konfliktů

kompetence pracovní

Učitel:

- nabízí způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj
- učí žáky orientovat se v základních aktivitách, které jsou potřebné pro uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci
- vysvětluje cíl a riziko podnikání
- vede žáky k rozvoji myšlení a hledání nových řešení

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Občanská výchova	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování cílů v rodině, ve škole, v obci	dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí, funkce rodiny	OSV – poznávání lidí
objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	podobnost a odlišnost lidí, rozdílnost myšlení a jednání	OSV – sebepoznání a sebepojetí
- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace, řeší případné neshody nebo konflikty s druhými lidmi nenásilným způsobem	přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti, mezilidská komunikace	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	sebecpoznávání, realistické posuzování skutečnosti, systém osobních hodnot, vrozené předpoklady člověka, hodnocení a sebehodnocení, posuzování druhých lidí	OSV - psychohygiena
rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání		OSV - seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebepojetí
popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru		
zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování	rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, tradice a jejich respektování	

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Občanská výchova	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	státní symboly a jejich používání, státní svátky, památná místa na našem území, vlastenectví, nacionalismus	MuV – lidské vztahy

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Občanská výchova	Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z nich vybírá akce, které ho zajímají	rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, tradice a jejich respektování	
kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	práce s informacemi, prostředky masové komunikace, média	MeV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti
objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	morálka a mravnost, demokracie, svoboda, pravidla chování	OSV – mezilidské vztahy, hodnoty, postoje,
rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům nesnášenlivosti		MuV - multikulturalita
rozeřňuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady	majetek a vlastnictví, ochrana majetku duševního a hmotného, hospodaření s penězi, funkce a podoba peněz	
objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání		
dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi		
pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	autorský zákon a používání citací	
používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	tvorba referátu na zadané téma	MeV - tvorba mediálních sdělení

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Občanská výchova	Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů • vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	• demokracie, demokratické režimy, svobodná volba a rozhodování v každodenním životě, volby	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, formy participace občanů v politickém životě

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Občanská výchova	Období: 8.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu, služeb, uvede příklady jejich součinnosti - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a států - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	- tržní hospodářství, nabídka, poptávka, fungování trhu, výroba, obchod, služby a jejich funkce - typy a formy států - rozdělení státní moci, státní občanství, Ústava ČR - druhy a postihy protiprávního jednání, trestní zákoník, právo, právní úkony, trestněprávní řízení	VDO - občanská společnost a škola

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Občanská výchova	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam a popíše výhody spolupráce mezi státy	- banky, rozpočet státu, daňová politika státu, význam daní - trestní zákoník, druhy trestů, soudy, trestněprávní orgány - předpisy a jejich porušování, ochrana lidských práv a svobod - NATO, OSN, EU	VDO -občan, občanská společnost a stát VMEGS – objevujeme Evropu a svět
- uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, v regionu	významné globální problémy v Evropě a ve světě	VMEGS – jsme Evropané

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Občanská výchova	Období: 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: • uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání	• RE, NATO, OSN, EU, boj proti mezinárodnímu terorismu a jeho prevence	

4.6 Člověk a příroda

4.6.1 Fyzika

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 8. ročníku jednu hodinu týdně a v 6., 7. a 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty

K výuce fyziky se využívá fyzikální učebna kmenové třídy a počítačová učebna. Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné. Tento předmět se vyučuje v časové dotaci 2 hodiny týdně v 6., 7. a 9. ročníku, v 8. ročníku 1 hodinu týdně.

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie
- přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce - kardiostimulátor
- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

OSV – Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

EV – Lidské aktivity a životní prostředí, Vztah člověka k prostředí

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- učitel vede žáky k používání odborné terminologie
- učitel vede žáky k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- učitel vede žáky k nalézání souvislostí mezi získanými daty

kompetence k řešení problémů

- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

kompetence komunikativní

- učitel využívá práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

kompetence sociální a personální

- učitel vede při využívání skupinového a inkluzivního vyučování žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- učitel vede žáky k ochotě pomoci

kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Fyzika	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
uveče konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze	
předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	měřené veličiny – délka, objem, teplota a její změna	
využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	hustota, hmotnost, objem	
sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač	

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Fyzika	Období: 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý	
změří velikost působící síly	gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa	
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení praktických problémů - předpoví z analýzy sil chování tělesa	- tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí - třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi - výslednice dvou sil stejných a opačných směrů	
využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí	
aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	rovnováha na páce a pevné kladce	
využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	- Pascalův zákon – hydraulická zařízení - Archimédův zákon, vztlak	
objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze	
odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	hvězdy – jejich složení	

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Fyzika	Období: 8.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	- formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením - přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí
určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny	
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	
rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu	
posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí		

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Fyzika	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	• elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
• rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	• elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	
• rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností		
• využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů		
• využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní		
• zapojí správně polovodičovou diodu		
• využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	• vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem	
• rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami		

4.6.2 Chemie

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem předmětu chemie je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a příroda a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV. Cílem tohoto předmětu je podchytit a rozvíjet zájem žáků o tento obor, vést je k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů. Žáci se učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy. Dále žáci získávají a upevňují si dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech způsobených nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Do výuky chemie jsou zařazena tato **průřezová témata**:

OSV - Rozvoj schopností poznávání, Seberegulace a sebeorganizace, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

EV - Základní podmínky života, Lidské aktivity a životní prostředí, Vztah člověka k prostředí

MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny, do které jsou podle možností začleněny vhodné chemické pokusy a pozorování. Chemie je vyučována v 8. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně a v 9. ročníku 1 hodinu týdně. K výuce jsou využity kmenové třídy jednotlivých tříd a počítačová učebna.

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k poznávání chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a každodenního života
- osvojuje si dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí a s prováděním jednoduchých chemických pokusů
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů
- využívá znalostí žáků z jiných předmětů (především přírodopisu, zeměpisu a fyziky)

kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klade důraz na aplikaci poznatků žáků v praxi
- umožňuje žákům přístup k různým informačním zdrojům, a učí je vyhledávat a využívat vhodné informace

kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- učí žáky naslouchat a porozumět promluvám jiných lidí

kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci ve skupinách
- podněcuje žáky k argumentaci a diskuzi

kompetence občanské

Učitel:

- učí žáky respektovat pravidla pro práci s chemickými látkami a laboratorní řád
- vede žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů a k respektování názorů ostatních
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- učí žáky respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)
- seznamuje žáky s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti

kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k efektivní organizaci své práce
- vede žáky k bezpečnému a účelnému používání laboratorních potřeb a dalšího vybavení
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel (povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí)
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu žáků

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Chemie	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• určí společné a rozdílné vlastnosti látek	• vlastnosti látek	OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
• pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	• zásady bezpečné práce	
• objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	• nebezpečné látky a přípravky • havárie s únikem nebezpečných látek	EV – lidské aktivity a životní prostředí
• rozlišuje směsi a chemické látky	• směsi	MeV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
• vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	• roztoky a jejich složení	
• vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	• faktory ovlivňující rozpustnost pevných látek	
• navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi	• oddělování složek směsí	
• rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	• voda	EV – základní podmínky života, lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí
• uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	• znečišťování vody a vzduchu	
• používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	• částicové složení látek	
• rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	• prvky a sloučeniny	

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Chemie	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	• periodická soustava prvků	
• rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	• chemické reakce	
• přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	• výpočty z chemických rovnic	
• aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	• faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí	
• porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	• oxidy, kyseliny, hydroxidy a soli	
• vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	• kyselé deště	
• orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	• stupnice pH	EV – lidské aktivity a životní prostředí

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Chemie	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	uhlovodíky	
zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	paliva	EV – lidské aktivity a životní prostředí
rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	deriváty uhlovodíků	OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MeV – kritické čtení
orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů	přírodní látky	
určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu		
uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů		
zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	prvotní a druhotné suroviny	EV – lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí
aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	hořlaviny a hašení požárů	
orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	- chemický průmysl v ČR - průmyslová hnojiva, plasty, syntetická vlákna, pesticidy, insekticidy, detergenty, léčiva	EV – lidské aktivity a životní prostředí

4.6.3 Přírodopis

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem předmětu přírodopis je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a příroda a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV. Tento předmět úzce souvisí s dalšími předměty: chemií, fyzikou, zeměpisem a výchovou ke zdraví. Předmět přírodopis umožňuje žákům poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Podchycuje a rozvíjí zájem žáků o přírodu a přírodniny, vede žáky k chápání souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností a závislostí člověka na přírodních zdrojích. Seznamuje žáky se stavbou živých organismů a neživých přírodnin a učí je tyto poznatky aplikovat v praktickém životě.

Do výuky přírodopisu jsou zařazena tato **průřezová témata**:

OSV - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebezpečí, Seberegulace a sebeorganizace, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

VMEGS – Objevujeme Evropu a svět

MuV – Etnický původ

EV – Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny, do které jsou začleněny vhodné projekty. Výuka je doplněna exkurzemi, přírodovědnými vycházkami a laboratorními pracemi. Přírodopis je vyučován v 6. až 8. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 1 hodina týdně. K výuce jsou využity kmenové třídy jednotlivých tříd a počítačová učebna.

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací z různých informačních zdrojů
- nabízí vhodné způsoby a metody efektivního učení
- vede žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- využívá znalosti žáků z jiných předmětů (především zeměpis, fyzika, chemie, výchova ke zdraví)
- vede žáky k používání odborné terminologie

kompetence k řešení problémů

Učitel:

- umožňuje přístup k různým informačním zdrojům a učí žáky vyhledávat a využívat vhodné informace
- zadává úkoly s různými postupy řešení
- zařazuje metody, při kterých žák sám navrhuje řešení, vyhodnocuje získaná fakta a dochází k závěrům

kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k výstižnému formulování svých myšlenek v písemném i mluveném projevu
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky - práce ve skupinách, ve dvojicích
- umožňuje žákům prezentaci své práce, zhodnocení svých výsledků i práce ostatních
- vede žáky k argumentaci a respektování názorů druhých v diskuzi

kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci ve skupinách
- navozuje atmosféru posilující sebedůvěru žáků a jejich pocitu zodpovědnosti

kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, s ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých
- aktivně se se žáky podílí na péči o životní prostředí školy a obce
- vede žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů a k respektování názorů ostatních

kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k efektivní organizaci své práce
- vyžaduje dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při laboratorních pracích

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Přírodopis	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam	EV – základní podmínky života
popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel	základní struktura života	OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MeV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	základní struktura života	
třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	význam a zásady třídění organismů	
uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	viry a bakterie	
rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	houby s plodnicemi	
vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích	výživa hub, houby bez plodnic	
objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	lišejníky	
porovnává základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	stavba těla živočichů	
rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	systém živočichů	
odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	chování živočichů a jejich přizpůsobení prostředí	EV - ekosystémy
zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	význam a ochrana živočichů	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Přírodopis	Období: 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: • aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	• poznávání přírody, významní biologové • bezpečnost práce při poznávání přírody	

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Přírodopis	Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	základní struktura života	OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MeV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	význam a zásady třídění organismů	
odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	stavba rostlinného těla	
porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	vnitřní a vnější stavba orgánů rostlin	
vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	fyziologie rostlin	
rozděluje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	systém rostlin	
odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	přizpůsobení rostlin prostředí, význam a ochrana rostlin	EV – ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	stavba těla živočichů	
rozděluje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	systém živočichů	
odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	chování živočichů a jejich přizpůsobení prostředí	EV – ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí
zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	význam a ochrana živočichů	

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Přírodopis	Období: 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
• aplikuje praktické metody poznávání přírody	• poznávání přírody, významní biologové	
• dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	• bezpečnost práce při poznávání přírody	

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Přírodopis	Období: 8.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) živočichů - třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozeřňuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	- základní struktura života - význam a zásady třídění organismů - dědičnost - proměnlivost organismů - stavba těla živočichů - systém živočichů	OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MeV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	chování živočichů a jejich přizpůsobení prostředí	
zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	význam a ochrana živočichů	
určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	stavba a funkce lidského těla	
orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	fylogeneze člověka	
objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	ontogeneze člověka	EV – ekosystémy VMEGS – objevujeme Evropu a svět EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí MuV – etnický původ
rozeřňuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	nemoci a jejich prevence, životní styl	

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Přírodopis	Období: 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
• aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla	• úrazy a první pomoc	
• aplikuje praktické metody poznávání přírody	• poznávání přírody, významní biologové	
• dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	• bezpečnost práce při poznávání přírody	

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Přírodopis	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	Země – vznik a stavba, vývoj zemské kůry a organismů na Zemi	OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MeV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	nerosty a horniny	
rozdělí důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	vnitřní a vnější geologické procesy	
porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	půdy	
rozdělí jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	geologický vývoj a stavba území ČR	
uveče na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	význam podnebí a vlivu počasí pro život organismů	
uveče příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	organismy a prostředí	VMEGS – objevujeme Evropu a svět
rozdělí a uveče příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	vzájemné vztahy mezi organismy a prostředím	EV - ekosystémy
vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	potravní řetězce v různých ekosystémech	
uveče příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	ochrana životního prostředí	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
aplikuje praktické metody poznávání přírody	poznávání přírody	
dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	pravidla bezpečnosti práce	

4.6.4 Zeměpis

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V 6., 7, 9. ročníku dvě hodiny týdně, v 8. ročníku jednu hodinu týdně.

Zeměpis se vyučuje v odborné učebně, v kmenových třídách a počítačové učebně.

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami a obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projekty

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry
- fyzika: sluneční soustava, vesmír
- přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy
- ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- dějepis: kultura národů, historie států

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

VDO - Občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie

OSV - Rozvoj schopností poznávání, Seberegulace, sebeorganizace, Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

EV - Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a životní prostředí, Vztah člověka k prostředí

MeV - Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

VMEGS - Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

MuV - Kulturní difference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Principy sociálního smíru a solidarity

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a ke komunikaci mezi žákem a učitelem
- k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemném i mluveném projevu

kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- ke spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE • organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině • vytváří a využívá osobní myšlenkovou (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	• komunikační geografický a kartografický jazyk - vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska - uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat • geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace dostupných kartografických produktů v tištěné i elektronické podobě	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí MuV – etnický původ

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ • zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy • prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí a organismů • rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu • porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	• Země jako vesmírné těleso - tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas • krajinná sféra - přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry • systém přírodní sféry na planetární úrovni - geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně • systém přírodní sféry na regionální úrovni - přírodní oblasti	
REGIONY SVĚTA • rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	• světadíly, oceány, makroregiony světa - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) • modelové regiony světa - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení • všechny oceány, Afrika, Austrálie, Antarktida	

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	• cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů • ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelné pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích	

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis	Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině - vytváří a využívá osobní myšlenkovou (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	komunikační geografický a kartografický jazyk - vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska - uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – ekosystémy, lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověk a prostředí MuV – etnický původ, kulturní difference, multikulturalita VMEGS – objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané

Oblast:	Předmět:	Období:
Člověk a příroda	Zeměpis	7.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
REGIONY SVĚTA - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	světadíly, oceány, makroregiony světa - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) modelové regiony světa - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení - Amerika, Asie, Evropa	
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelné pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích	

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis	Období: 8.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině - vytváří a využívá osobní myšlenkovou (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	komunikační geografický a kartografický jazyk - vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska - uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – ekosystémy, lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověk a prostředí MuV - kulturní difference, lidské vztahy VMEGS – objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis	Období: 8.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
ČESKÁ REPUBLIKA - vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům - hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit - uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	místní region - zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry) Česká republika - zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu regiony České republiky - územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis	Období: 8.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	• cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů • ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelné pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích	

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE • organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině • vytváří a využívá osobní myšlenkovou (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	• komunikační geografický a kartografický jazyk - vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska - uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat • geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace dostupných kartografických produktů v tištěné i elektronické podobě	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověk a prostředí MuV – etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity, multikulturalita VMEGS – objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa • posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	• obyvatelstvo světa - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky • globalizační společenské, politické a hospodářské procesy - aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace • světové hospodářství - sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně • regionální společenské, politické a hospodářské útvary - porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ • porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorového rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	• krajina - přírodní a společenské prostředí, typy krajín • vztah příroda a společnost - trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná přírodní území, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	• cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů • ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelné pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích	

4.7 Umění a kultura

4.7.1 Hudební výchova

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem předmětu hudební výchova je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a umění a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV. Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudbě a k jejímu aktivnímu vnímání a prožívání, využívání jako prostředku komunikace, vyjádření, sebepojetí, životního stylu, prostředku relaxace.

Prostřednictvím těchto činností žák uplatňuje a kultivuje svoje individuální pěvecké schopnosti při sólovém a sborovém zpěvu, pohybové dovednosti při pohybovém ztvárnění hudby pomocí pohybu, tance a gest. Zdokonaluje své schopnosti instrumentální při hře na různé hudební nástroje. Učí se také poslouchat – aktivně vnímat a interpretovat různé formy a styly hudebních žánrů.

Cílem hudebních činností je rozvíjet komplex žákovy osobnosti, především jej vést k hudebnosti – rozvíjet jeho hudebně tvořivé schopnosti – pěvecké, rytmické, instrumentální, pohybové, poslechové a dramatické.

Na **1. stupni** se žáci seznámí prostřednictvím činností s jazykem hudebního a dramatického umění. Učí se tvořivě pracovat a užívat prostředků hudby pro sebevyjádření, seznamují se s vybranými díly, učí se je chápat a interpretovat.

S přechodem na **2. stupeň** žáci nazírají na hudbu v historických souvislostech a společenských kontextech. Vyučující využívá především jejich dějepisných znalostí. Inspirací se stává také tvorba literární, dramatická a multimediální. Dále tvořivě pracují se svými doposud získanými hudebními dovednostmi a rozvíjejí své schopnosti.

Do výuky hudební výchovy jsou zařazena tato **průřezová témata**:

OSV - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Kreativita, Komunikace

VMEGS - Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá

MuV - Kulturní difference, Lidské vztahy

MeV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Vnímání autora mediálních sdělení, Tvorba mediálního sdělení

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny, do které jsou začleněny vhodné krátkodobé i dlouhodobé projekty. Hudební výchova je vyučována v 1. až 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně. K výuce jsou využity kmenové třídy jednotlivých tříd a počítačová učebna. Vyučování je doplněno návštěvami muzeí, divadelních představení a kulturně – vzdělávacích pořadů.

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Předmětem prolínají průřezová témata:

kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k chápání hudby jako neoddělitelné součásti lidské existence
- umožňuje žákovi prostřednictvím jeho vlastního hudebního vyjádření poznávat sebe sama i jednotlivé historické etapy hudby a jejich vývoj v historickém kontextu

- seznamuje žáky s hudbou tak, aby využili znalosti z jiných předmětů (především dějepis, literatura, člověk a jeho svět, přírodopis, zeměpis apod.)

kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby volili a využívali vhodné prostředky k hudebnímu vyjádření
- podněcuje žáky k originalitě a tvořivému myšlení a vyjadřování
- nabízí různé varianty, techniky vokálních, instrumentálních a pohybových činností
- nabízí a učí různým interpretacím poslechových a instrumentálních činností
- vede žáky ke kritickému zamyšlení nad různými hudebními styly a žánry
- učí žáky zaujmout postoj a názor k oblíbeným různým hudebním stylům a žánrům a obhájit své rozhodnutí a své postoje

kompetence komunikativní

Učitel:

- učí žáky užívat jazyka hudby jako svébytného prostředku komunikace
- učí žáky využívat hudebně výrazových prostředků k vyjádření subjektivních pocitů a představ
- podněcuje žáky ke komunikaci nad svými hudebními záměry, vyjádřeními a tvorbou, či nad prací skupiny
- učí žáky diskutovat o různých interpretacích hudebních děl a jejich působení na diváka a posluchače
- vede žáky ke kultivovanému, estetickému projevu a umožňuje mu tento projev realizovat na různých vystoupeních v rámci života školy a obce

kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci ve dvojicích a ve skupinách
- učí žáky spolupodílet se na vytváření pravidel společné a skupinové práce
- vytváří takové prostředí, kde se žáci učí respektovat a oceňovat práci a úspěchy druhých, ale také zdravě přijímat kritiku své práce a učit se ji chápat jako možnost svého dalšího vývoje
- vytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro provozování hudebních činností

kompetence občanské

Učitel:

- pomáhá žákovi uvědomit si sebe samého jako svobodného jedince, umožní mu vlastní subjektivní přístup k hudbě a hudebním činnostem
- vede žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů na hudbu a k respektování názorů ostatních
- vede žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů, národností, etnik
- vede žáky k respektování, ochraně a ocenění naší kulturní tradice a historického dědictví
- umožňuje žákům spoluorganizovat akce pro veřejnost a vědomě tak přispívat ke společenskému dění a udržování kulturních tradic

kompetence pracovní

Učitel:

- učí žáky využívat své znalosti a dovednosti získané v hudebním oboru k dalšímu využití v budoucím životě
- vede žáky k efektivní organizaci své práce
- učí je zaujímat osobní účast při hudebních činnostech
- využívá hudebních činností k rozvoji žáka v tvůrčí osobnost
- vede žáka hudebními činnostmi a zájmem o hudbu k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů, k obohacování emocionálního života a k možnosti relaxace

Oblast: Umění a kultura		Předmět: Hudební výchova		Období: 1. – 3.	
Očekávané výstupy		Učivo		Ročník	Průřezová témata
Žák:					
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase		- rozvoj hlavového tónu - správné dýchání (v pauze a mezi frázemi) a správná výslovnost - rozšíření hlasového rozsahu		1. - 3.	OSV – sebepoznání a sebepojetí, rozvoj schopností poznávání, kreativita, komunikace
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem		- hudební hry (deklamace říkadel, hra na ozvěnu) - hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání)		1. - 3.	
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje		1. - 3.	
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie		- pohybový doprovod znějící hudby - taktování - hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání)		1. - 3.	
orientuje se v jednoduchém zápisu skladby		notová osnova, houslový klíč, takt 2/4 a 3/4 ; nota: čtvrtě, osminová, půlová a celá; pomlka		2. - 3.	
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby		- výrazové prostředky v hudbě (zvuk - tón , melodie, hudební kontrasty)		1. - 3.	
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální; chápe roli posluchače		- hudební styly a žánry, hudba vážná, lidová a umělá - hudební nástroje		1. - 3.	

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	- pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu. - hudební rytmus- realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu. - dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. - intonace, vokální improvizace, hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď apod.)	OSV – sebezpoznání a sebezpojetí, rozvoj schopností poznávání, kreativita, komunikace MuV – lidské vztahy, kulturní difference VMEGS – Evropa a svět nás zajímá
orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje	orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce	
využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni	- hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. - hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva)	
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, populární, ukolébavka apod. - hudební formy – malá písňová forma, rondo	
vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	- rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace - s využitím tónového materiálu písně - hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednoduchá písňová forma (a – b)	

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny - ztvářňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- výrazové prostředky v hudbě (melodie, harmonie, barva, dynamika, rytmus – kontrast, gradace) - kvalita tónu - délka, síla, barva, výška - taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt - taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků - orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových činnostech	
využívá svých individuálních hudebních schopností, znalostí a dovedností k jednoduché interpretaci poslouchané hudby	interpretace hudby, slovní vyjádření, vnímání hudby	

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • orientuje se v zápise písni a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu • orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	• vokálně instrumentální aktivity individuální a společné, • hlasová hygiena • pěvecký projev – jednohlas, vícehlas (kánón, lidový dvojhlas) • kultivovaný mluvený projev (melodram) • reflexe vokálního projevu • rytmické a melodické zákonitosti • tóniny • hudební improvizace, • dynamika a její proměny • jednoduché doprovody • notový záznam, jeho proměny vzhledem k žánru a charakteru hudby • realizace jednoduchých motivů písni s využitím různých hudebních nástrojů • tance, taneční kroky • pantomima • výstavba hudebního díla – skladba jako forma myšlenky, výrazové prostředky, sémantické prvky • analýza významných prvků skladby • hudební dílo • autor • historický kontext vzniku skladby • žánrový kontext	OSV – sebepoznání a sebepojetí, rozvoj schopností poznávání, kreativita, komunikace MuV – kulturní diference VMEGS – jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá MeV – interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, tvorba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	módnost a modernost	

4.7.2 Výtvarná výchova

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem předmětu výtvarná výchova je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a umění a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV. Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, jako s nástroji poznávání a prožívání lidské existence. Práce s nimi vychází především z dosavadních zkušeností žáka a umožňuje mu uplatnit své osobní a jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova je založena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. K jejich realizaci nabízí tradiční vizuálně obrazné prostředky, ale i prostředky současného umění a obrazových médií.

Na **1. stupni** se žáci seznámí prostřednictvím činností s jazykem výtvarného umění. Učí se tvořivě pracovat a užívat prostředků pro sebevyjádření, seznamují se s vybranými díly, učí se je chápat a interpretovat.

S přechodem na **2. stupeň** žáci nazírají na výtvarné umění v historických souvislostech a společenských kontextech. Vyučující využívá především jejich dějepisných znalostí. Inspirací se stává také tvorba literární, dramatická a multimediální. Žáci se aktivně podílejí na výzdobě interiéru školy.

Do výuky výtvarné výchovy jsou zařazena tato **průřezová témata**:

OSV - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Kreativita, Komunikace

VMEGS - Jsme Evropané

MuV - Kulturní difference

MeV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Vnímání autora mediálních sdělení, Tvorba mediálního sdělení

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny, do které jsou začleněny vhodné krátkodobé i dlouhodobé projekty. Výtvarná výchova je vyučována v 1. až 3. a v 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně, ve 4. až 8. ročníku 2 hodiny týdně. K výuce jsou využity kmenové třídy jednotlivých tříd a počítačová učebna. Vyučování je doplněno prací v exteriérech (v okolí školy, v okolní přírodě) a návštěvami galerií a muzeí.

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k pochopení výtvarného umění jako neoddělitelné součásti lidské existence
- umožňuje žákovi prostřednictvím vlastní tvorby poznávat jednotlivé historické etapy i sebe sama
- zadává výtvarné práce, při kterých žáci využijí znalosti z jiných předmětů (např. dějepis, literatura, přírodopis, zeměpis, člověk a jeho svět)

kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby volili a využívali vhodné prostředky k výtvarnému vyjádření
- podněcuje žáky k originalitě a tvořivému myšlení
- nabízí více variant, technik a možností při výtvarném vyjadřování

kompetence komunikativní

Učitel:

- učí žáky užívat jazyka výtvarného umění jako prostředku komunikace
- učí žáky využívat výtvarných prostředků k vyjádření subjektivních pocitů a představ
- podněcuje žáky ke komunikaci nad svými pracemi, k vysvětlení záměru své práce, či práce skupiny
- učí žáky diskutovat o různých interpretacích výtvarných děl a jejich působení na diváka

kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci ve dvojicích a ve skupinách
- vytváří takové prostředí, kde žáci respektují práci a úspěchy druhých
- vytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu

kompetence občanské

Učitel:

- pomáhá žákovi uvědomit si sebe samého jako svobodného jedince, umožňuje mu vlastní subjektivní přístup k procesu tvorby
- vede žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů a k respektování názorů ostatních při interpretaci vlastních i přejatých výtvarných děl
- umožňuje žákům spoluorganizovat akce pro veřejnost (výstavy, dražby, trhy...)

kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k efektivní organizaci své práce
- učí je zaujímat osobní účast při procesu tvorby
- využívá výtvarné práce k rozvoji žákova tvůrčího potenciálu

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: 1. - 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvar, barva, objem, světlo	OSV - rozvoj schopnosti poznávání
projevuje v tvorbě své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	- jednoduché vztahy mezi prvky vizuálně obrazného vyjádření - podobnost, kontrast, rytmus - kombinace prvků, jejich proměny v ploše, objemu i prostoru	
vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - podněty hmatové, sluchové, pohybové, čichové, chuťové	
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	- utváření a zdůvodňování osobního postoje v komunikaci - odlišné interpretace v rámci skupin, porovnávání s vlastní interpretací	
na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinou, ve skupině - vysvětlování výsledků tvorby dle schopností a zaměření	

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: 4. - 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy aj.)	- prvky vizuálně obrazného vyjádření - jejich vztahy a uspořádání v ploše, objemu a prostoru - linie, tvar, objem, světlostní a barevná kvalita, textura	OSV - komunikace
užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	- uspořádání objektů do celků na základě jejich výraznosti, velikosti, vzájemného postavení ve statickém i dynamickém vyjádření - manipulace s objekty, pohyb těla, jeho umístění v prostoru - akční tvar malby a kresby	
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností a na vyjádření s komunikačními účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - odlišné interpretace - porovnávání	OSV - sebepoznání a sebepojetí
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v ploše, objemu i prostoru	- vyjádření podnětů vnímaných ostatními smysly - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tisk, televize, elektronická média, reklama	MeV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
v přístupu k realitě, tvorbě a interpretaci uplatňuje svou osobitost, vyjadřuje nové a neobvyklé pocity a prožitky svobodně zvolenými prostředky (i současného výtvarného umění)	- typy vizuálně obrazných vyjádření - rozlišení a uplatnění - volná malba, ilustrace, objekty, sochařství, plastika, comics, hračka	
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a inspiruje se jimi	- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání - vizuální, haptické, statické - hledisko jejich motivace - fantazijní, smyslové	

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: 4. - 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: • nalézá a zapojuje do komunikace v sociálních vztazích obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• osobní postoj v komunikaci - vlastní interpretace • proměny komunikačního obsahu - záměr tvorby a proměny obsahu vlastních vyjádření i děl výtvarného umění	OSV - komunikace

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	• prvky vizuálně obrazného vyjádření • jejich vztahy a uspořádání v ploše a objemu - podobnost, kontrast, rytmus • linie, tvar, barva	
• užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	• reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly • mimovizuální podněty při vlastní tvorbě • reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)	
• vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	• uspořádání objektů do celků v ploše a objemu • vyjádření vztahů, pohybu a proměn (lineární, světlostní a barevné prostředky) • smyslové účinky obrazných vyjádření • umělecká výtvarná tvorba, film, televize	OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita
• rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	• prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • akční tvar malby a kresby, manipulace s objekty	
• interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	• typy vizuálně obrazných vyjádření • hračky, objekty, ilustrace textů, animovaný film, komiks, volná malba	VMEGS – jsme Evropané
• ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích	• osobní postoj v komunikaci, jeho utváření a zdůvodňování • důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření	MuV – kulturní difference

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	• prvky vizuálně obrazného vyjádření • jejich vztahy a uspořádání v ploše, objemu a prostoru • linie, tvar, objem, světlostní a barevná kvalita	
• užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	• reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly • mimovizuální podněty v tvorbě	
• vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	• smyslové účinky obrazných vyjádření • umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, reklama • výběr ve vlastní tvorbě	OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita
• rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	• prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ i osobních zkušeností • pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	
• interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	• typy vizuálně obrazných vyjádření • volná malba, objekty, fotografie, socha, plastika, reklama	VMEGS – jsme Evropané
• porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření	• přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením • hledisko jejich vnímání	MuV – vnímání autora mediálního sdělení

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích	• osobní postoj v komunikaci, jeho utváření a zdůvodňování • důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) • proměny komunikačního obsahu	VMEGS – kulturní difference

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: 8.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	• prvky vizuálně obrazného vyjádření • linie, tvary, objemy, barvy, světlo, textura • vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu a prostoru • kontrast, rytmus, struktura	
• užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	• reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly • vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě • reflexe ostatních uměleckých druhů	
• užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie	• vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty • plastické a prostorové prostředky ve statickém a dynamickém uspořádání • elektronická média • současné výtvarné umění	MeV – tvorba mediálního sdělení
• vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	• smyslové účinky obrazných vyjádření • kombinace a variace vizuálně obrazných vyjádření ve vlastní tvorbě • umělecká výtvarná tvorba	OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita
• rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu	• prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ i osobních zkušeností • uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn • symbolika, exprese	
• interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	• typy vizuálně obrazných vyjádření • malba, ilustrace textu, objekt, plastika, socha, fotografie, elektronický obraz, komunikační grafika	VMEGS – jsme Evropané

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
• porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	• přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením • hledisko jejich vnímání a motivace • reflexe a jejich uplatnění	
• ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	• komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření • obhajoba výsledků tvorby, záměr autora	MuV – kulturní difference

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace	• statické i dynamické vizuálně obrazné vyjádření • linie, tvary, objemy, barvy, světlo, textura, dynamické proměny • vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu • smyslové účinky obrazných vyjádření • kombinace a variace vizuálně obrazných vyjádření ve vlastní tvorbě	
• vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	• vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty, prostředky vyjadřující časový průběh • uspořádání objektů do celků i v časovém průběhu	MeV – tvorba mediálního sdělení
• rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu	• smyslové účinky obrazných vyjádření • reflexe a vědomé uplatnění vizuálně obrazných vyjádření při vlastních tvůrčích činnostech • umělecká výtvarná tvorba • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ i osobních zkušeností • jejich výběr a interpretace	OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita
• interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	• typy vizuálně obrazných vyjádření • sochařství, plastika, volná malba, grafika, fotografie, dramatická akce, objekt	VMEGS – jsme Evropané

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, a vysvětluje své postoje k nim	• přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením • hlediska jejich vnímání a motivace, reflexe	MeV – vnímání autora mediálního sdělení
• ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	• zaujímání osobního postoje, jeho zdůvodnění • zdůvodňování odlišných interpretací, kritéria jejich porovnávání • respektování záměru autora • veřejná a mediální prezentace • proměny komunikačního obsahu v různých rovinách - historické, kulturní a sociální souvislosti	MuV – kulturní difference

4.8 Člověk a zdraví

4.8.1 Výchova ke zdraví

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem předmětu výchova ke zdraví je naplňování očekávaných výstupů vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV. Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně zodpovědný. Svým vzdělávacím obsahem bezprostředně navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Do výuky výchovy ke zdraví jsou zařazena tato **průřezová témata**:

VDO – Občanská společnost a škola

OSV – Komunikace, Psychohygiena, Seberegulace a sebeorganizace, Mezilidské vztahy, Sebepoznání a sebepojetí

MuV – Lidské vztahy, Princip sociálního smíru a solidarity

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny, do které jsou začleněny vhodné krátkodobé projekty. Výchova ke zdraví se vyučuje v 8. ročníku v časové dotaci 1 hodina.

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k efektivnímu učení
- k vyhledávání a třídění informací
- k vytváření komplexnějšího pohledu na přírodní a společenské jevy
- k plánování, organizování a řízení vlastního učení

kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky:

- k vnímání nejruznějších problémových situací – mimořádné situace, krizové situace a plánování způsobu řešení problému
- k vyhledávání informací vhodných k řešení problému
- ke kritickému myšlení
- ke schopnosti obhajovat svá rozhodnutí

kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci na odpovídající úrovni
- k osvojení si kultivovaného ústního projevu
- k účinnému zapojování se do diskuze
- k uplatňování bezpečného a odpovědného sexuálního chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy

kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky:

- ke spolupráci ve skupině
- k podílu na utváření příjemné atmosféry v týmu
- v případě potřeby k poskytnutí pomoci nebo žádost o ni

kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k respektování názoru ostatních
- k formování volných a charakterových rysů
- k zodpovědnému rozhodování podle dané situace
- k chápání základních ekologických situací, respektování požadavků na kvalitní životní prostředí
- k rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví

kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k efektivitě při organizování vlastní práce
- k využívání znalostí v běžné praxi
- k ovládání základních postupů první pomoci

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Výchova ke zdraví	Období: 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
• respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě)	• bezpečné chování - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, pohyb v rizikovém prostředí, přítomnost v konfliktních a krizových situacích • vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství	OSV - seberegulace a sebeorganizace, mezilidské vztahy
• vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	• vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	OSV - komunikace
• vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	• celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	
• dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	• sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí • seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení • dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, znalost pravidel silničního provozu	OSV - seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebepojetí
• usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	• tělesná a duševní hygiena - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví • režim dne	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Výchova ke zdraví	Období: 8.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	- mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie - chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích	
dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy	
uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	- ochrana před přenosnými i nepřenosnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy - bezpečné způsoby chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy); zdravotní preventivní a lékařská péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě) - civilizační choroby - zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče	OSV - seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebepojetí
projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	- podpora zdraví a její formy - prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví - podpora zdraví v komunitě - programy podpory zdraví	
samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	- stres a jeho vztah ke zdraví - kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti - psychohygiena - sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech	OSV - psychohygiena

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Výchova ke zdraví	Období: 8.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	• dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny	
• v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování	• sexuální dospívání a reprodukční zdraví - předčasná sexuální zkušenost; těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	
• dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka	• auto - destruktivní závislosti, zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologického hráčství, práce s počítačem; návykové látky (bezpečnost v dopravě, trestná činnost, dopink ve sportu)	OSV - seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebepojetí
• uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	• skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita - šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; komunikace se službami odborné pomoci	MuV - princip sociálního smíru a solidarity
• vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt	• manipulativní reklama a informace - reklamní vlivy, působení sekt	MuV - lidské vztahy VDO - občanská společnost a škola
• uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	• morální rozvoj - cvičení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností; dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích; prosociální chování	OSV - komunikace
• projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	• ochrana člověka za mimořádných událostí - živelné pohromy, terorismus	OSV - seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebepojetí

4.8.2 Tělesná výchova

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem předmětu tělesná výchova je naplňování očekávaných výstupů vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV. Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků.

Do výuky tělesné výchovy jsou zařazena tato **průřezová témata**:

OSV – Komunikace, Psychohygiena, Seberegulace a sebeorganizace, Sebepoznání a sebepojetí, Kooperace, Kompetice a Kreativita

MuV – Etnický původ

MeV – Tvorba mediálních sdělení

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny, do které jsou začleněny vhodné krátkodobé i dlouhodobé projekty. Tělesná výchova je vyučována v 1. až 7. a 9. ročníku v časové dotaci 3 hodin, v 8. ročníku v dotaci 2 hodin. K výuce je využit sportovní areál školy, fotbalové hřiště TJ Sokol Kounice, sokolovna Sokola Kounice, okolí školy a plavecké bazény v okolí Kounic.

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k poznávání smyslu a cíle sportovních aktivit
- k poznávání pohybových schopností a jejich individuálního rozvoje
- k prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- k systematickému sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti

kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky:

- k přemýšlení o problému při ovládnutí cviku nebo sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění
- k hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech
- k uvědomování si zodpovědnosti svých rozhodnutí a hodnocení výsledků svých činů
- ke schopnosti obhájit svá rozhodnutí

kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- k vyslechnutí a přijetí pokynů vedoucího družstva
- k otevírání prostoru k diskuzi o taktice družstva
- k pořizování záznamů a obrazových materiálů ze sportovních činností a jejich prezentace
- ke komunikaci na odpovídající úrovni

kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel fair play
- k prezentaci a podpoře olympijského hnutí
- k rozvoji spolupráce uvnitř kolektivu sportovního družstva
- v případě potřeby k poskytnutí pomoci

kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k podpoře aktivního sportování
- k potřebě dodržování hygieny při tělesných aktivitách
- k emočnímu i věcnému seznámení se škodlivostí dopingu při sportu
- k respektování názorů ostatních
- k rozlišení a uplatňování práva a povinností vyplývajících z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák)

kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k nutnosti dodržování pravidel ve sportu a tím i v životě
- k vyhledávání možných rizik při pohybových činnostech a hledání cest minimalizace těchto rizik
- ke zpracování a prezentaci naměřených výkonů
- k organizaci svého pohybového režimu
- k ovládnutí základních postupů první pomoci

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 1. - 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	• význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu • příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení • zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití • pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost • zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly	OSV – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiiena, kooperace a kompetice
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	• rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu • základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance • průpravné úpoly - přetahy a přetlaky • základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem • další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)	

Oblast:	Předmět:	Období:
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	1. - 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
• spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• základy sportovních her - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží	
• uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy a na dalších sportovištích	• hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV • turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody • plavání - (<i>základní plavecká výuka</i>) - hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a pomoci tonoucímu • bruslení (<i>podle podmínek školy</i>) - hry na sněhu a na ledu, základní techniky pohybu na bruslích • organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí	
• reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	• komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 4. - 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	OSV – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance průpravné úpoly - přetahy a přetlaky základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem základy sportovních her - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel	OSV - kooperace a kompetice

Oblast:	Předmět:	Období:
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	4. - 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
	minisportů • turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody • plavání - (<i>základní plavecká výuka</i>) - hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu • lyžování, bruslení (<i>podle podmínek školy</i>) - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích • další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)	
• uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	• hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	
• jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	• atletika, gymnastika	
• jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	• zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 4. - 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	• komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	
• zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	• organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí	
• změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	• měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů, základní pohybové testy	
• orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	• zdroje informací o pohybových činnostech	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 6. - 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců	OSV – sebezpoznání a sebezpojetí
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	OSV – seberegulace a sebeorganizace
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	- škodlivost dopingů - smogová situace	
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičtým doprovodem - základy rytmičké gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance úpoly - základy sebeobran atletika - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem, vrh koule sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) - herní	OSV – kreativita, kooperace a kompetice

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 6. - 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
	činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie • turistika a pobyt v přírodě - příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce • plavání (podle podmínek školy - zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti) - další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti • lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy) - běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (další zimní sporty podle podmínek školy) • další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)	
• posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• atletika, gymnastika	

Oblast:	Předmět:	Období:
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	6. - 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	- komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - organizace prostoru a pohybových činností - v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj - výběr, ošetřování	
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci, olympismus - olympijská charta	MuV – etnický původ
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozdílí a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží - pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování	
		MeV – tvorba mediálních sdělení

4.9 Člověk a svět práce

4.9.1 Pracovní činnosti

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vědomosti získané v rámci této vzdělávací oblasti mají být v přímém vztahu k reálnému životu. **Obsah předmětu** je směřován k podněcování zájmů o další činnosti, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Stává se přirozenou cestou k celoživotnímu vzdělávání. Učí žáky pracovat s různými materiály, osvojovat si pracovní dovednosti a návyky. Učí žáky plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Obsah oboru je na I. stupni rozdělen do 4 tematických okruhů. Nabídka okruhů II. stupně je širší, škola z ní vybírá podle svých podmínek a záměrů pedagoga povinně 3 tematické okruhy. Cílem oboru je vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Vede žáky k chápání práce jako příležitosti k seberealizaci a vytváření životních hodnot. Seznamuje je s lidovými tradicemi, zvyky a řemesly regionu, ve kterém vyrůstají.

Do výuky byla zařazena tato **průřezová témata**:

OSV – Kooperace a kompetice, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Sebepoznávání a sebepojetí, Kreativita

EV – Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a životní prostředí, Základní podmínky života

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny v 1. až 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně. K výuce jsou využívány kmenové třídy, školní dílna, školní kuchyňka a pozemek v areálu školy. Na I. stupni lze předmět realizovat v krátkodobých projektech.

Vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie** pro rozvoj a utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k praktickému osvojování práce podle návodu
- vede žáky k plánování činností při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- předkládá dostatečné množství příkladů pro pochopení technické dokumentace jednoduchých zařízení
- učí žáky poznávat výhody pořizování náčrtu při nejrůznějších činnostech
- učí žáky poznávat vlastnosti materiálů a surovin a jejich použitelnost

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k uvědomování si potřeby praktického ověřování řešení problémů
- nabízí řešení při obdobných zadáních a hledání nových způsobů využití dovedností při práci s technickými materiály a přípravě pokrmů
- předkládá dostatečné množství příkladů praktického používání osvojených poznatků pro uplatnění na trhu práce
- vede k zodpovědnému rozhodování o vlastní profesní orientaci
- seznamuje žáky s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k účinné komunikaci při práci s technickými materiály
- seznamuje je s přesným významem pojmů se vztahem k práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- seznamuje je s pojmy souvisejících s volbou povolání
- předkládá dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci ve dvojici a v malé skupině
- vede žáky k plnění různých rolí v pracovní skupině a jejich prožívání
- zdůrazňuje potřebu ohleduplnosti na pracovišti

Kompetence občanské

Učitel:

- vysvětluje žákům vztah různých činností člověka a životního prostředí
- vede žáky k ochraně životního prostředí
- umožní tvořivý přístup žáků k plnění zadaných témat

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů
- vede žáky k co nejkvalitnějšímu provedení práce
- předkládá žákům srovnání hospodárnosti různých postupů, které vedou k témuž cíli
- vede žáky k hledání možných rizik při různých činnostech a minimalizaci těchto rizik
- seznamuje je s konkrétními podnikatelskými aktivitami od záměrů až po jejich realizaci
- vytváří prostor pro přijímání promyšlených rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 1. - 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Práce s drobným materiálem	Průřezová témata
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy	- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, drát, fólie aj. - pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla	OSV - kreativita

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 1. - 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Konstrukční činnosti	Průřezová témata
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 1. - 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Pěstitelské práce	Průřezová témata
- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny	- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) - pěstování pokojových rostlin	EV – základní podmínky života

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 1. - 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Příprava pokrmů	Průřezová témata
- připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce	- jednoduchá úprava stolu - pravidla správného stolování a společenského chování	

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 4. - 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Práce s drobným materiálem	Průřezová témata
- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- vlastnosti materiálů (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil aj.) - pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla	OSV - kreativita

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 4. - 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Konstrukční činnosti	Průřezová témata
• provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů • práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem • montáž a demontáž jednoduchých předmětů	

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 4. - 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Pěstitelské práce	Průřezová témata
• provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo • pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) • pěstování pokojových rostlin • rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	EV - základní podmínky života, vztah člověka k prostředí

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 4. - 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Příprava pokrmů	Průřezová témata
• orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	• základní vybavení kuchyně • výběr, nákup a skladování potravin • jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování • technika v kuchyni – historie a význam	

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Design a konstruování	Průřezová témata
• sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model • provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení • navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, stabilitu atd. • dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy, poskytne první pomoc při úrazu	• sestavování jednoduchých modelů podle návodu • postupy pro montáž, demontáž a údržbu • náčrt a návrh, jednoduchá konstrukce • bezpečnost práce a první pomoc	OSV – kreativita, seberegulace a sebeorganizace

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Práce s technickými materiály	Průřezová témata
• provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy, poskytne první pomoc při úrazu • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	• vlastnosti materiálů, základní postupy opracování daných materiálů • bezpečnost práce a první pomoc • technické úkoly s použitím nářadí a nástrojů pro efektivní práci s daným materiálem • technické výkresy, náčrty, informace, dokumentace	OSV – kreativita, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kooperace a kompetice

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Pěstitelské práce	Průřezová témata
• volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	• základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy	EV – základní podmínky života, vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a životní prostředí
• pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	• okrasné rostliny – základ ošetřování pokojových rostlin, řez, jednoduchá vazba	
• pěstuje a využívá květiny pro zdraví člověka	• léčivé rostliny, rostliny jako drogy, alergie a pěstování ovoce	
• používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	• údržba nářadí a pracovních pomůcek	
• dbá o bezpečnost práce a poskytne první pomoc	• základy první pomoci	

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Příprava pokrmů	Průřezová témata
• používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	• kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu	OSV – psychohygiena, kreativita
• připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy	• příprava studených i teplých pokrmů, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	
• dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	• bezpečnost práce s kuchyňským nářadím a přístroji	
• dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	• jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Provoz a údržba domácnosti	Průřezová témata
ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	- elektrotechnika v domácnosti, elektrická instalace, elektrické spotřebiče, funkce ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu - jednoduché ruční práce	EV - lidské aktivity a problém životního prostředí
dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	bezpečnostní pravidla pro práci s el. spotřebiči, první pomoc při úrazech el. proudem, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, ekologická práce s odpady	
provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní operace, ekonomika domácnosti	
správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby	elektrické a plynové spotřebiče, elektrická instalace, ekonomika provozu	

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo Téma: Svět práce	Průřezová témata
orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	trh práce – profese a jejich charakteristika, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní	OSV – sebepoznání a sebepojetí, komunikace
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě	volba profesní informace – sebepoznávání, sebehodnocení, cíle a zájmy, tělesný a zdravotní stav	
využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	možnosti vzdělávání – informace o trhu práce, úřady práce, sociální zajištění, práva a povinnosti	
prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	průběh pohovoru, požadavky životopisu, sebeprezentace, modelové situace	

4.10 Volitelný předmět

4.10.1 Počítače

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je realizován jako volitelný v 7., 8. a 9. ročníku ve dvouhodinových blocích buď jedenkrát týdně nebo jednou za 14 dní.

Tento předmět navazuje na v 5. a 7. ročníku povinný předmět Informatika. Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami a k tvorbě prezentací. Všechny tyto nástroje žáci používají pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou cestu.

K výuce se využívá počítačová učebna.

Do výuky jsou integrována tato průřezová témata **průřezová témata**:

OSV – Komunikace

VDO – Občan, občanská společnost a stát

MeV – Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálních sdělení, Práce v realizačním týmu

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že učitel umožní žákům využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta vede žáky nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni k využívání vhodných technologií pro komunikaci na dálku – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- vyučující vede žáky k dodržování vžitých konvencí a pravidel při komunikaci (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

•

kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.

- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami

•

kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- žáci dostávají možnost využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Oblast: Informační a komunikační technologie	Předmět: Počítače	Období: 7. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	- základní pojmy - struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení - operační systémy a jejich základní funkce - vstupní a výstupní zařízení - multimediální využití počítače	VDO – občan, občanská společnost a stát
respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	- zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky - respektování autorských práv	
chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	ukládání, kopírování, zálohování, antivirové programy	
při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty, komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	- společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) - základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) - metody a nástroje vyhledávání informací - formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	OSV – komunikace MeV - interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti
pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	základní funkce textového a grafického editoru	
pracuje s tabulkovým procesorem	základní funkce tabulkových procesorů	
vytvoří prezentaci projektu	základní funkce prezentačních projektů	MeV - tvorba mediálních sdělení, práce v realizačním týmu
má přehled o vývoji v ICT technice	sledování novinek v ICT technice pomocí internetu a časopisů	

4.10.2 Dramatická výchova

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem předmětu dramatická výchova je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a umění a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV. Cílem dramatické výchovy je zkoumat lidské jednání, včetně vlastního, a poznávat, jak probíhá a kam až může vést. Žáci porovnávají svá individuální stanoviska se stanovisky druhých. Učí se řešit konflikty a chápat je ne nutně jako negativní, ale jako prostředky osobnostního růstu a vývoje. V tvůrčím procesu může vzniknout i divadelní tvar, který není samoúčelný, nýbrž učí děti dokončování společné práce, vypracovávání detailu a odpovědnosti jedince a skupiny za společné dílo.

Do výuky dramatické výchovy jsou zařazena tato **průřezová témata**:

OSV - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Kreativita, Komunikace, Hodnoty, postoje a praktická etika

MuV – Lidské vztahy

MeV – Práce v realizačním týmu

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny, do které jsou začleněny vhodné krátkodobé i dlouhodobé projekty. Dramatická výchova je vyučována jako volitelný předmět v 7. až 9. ročníku ve dvouhodinových blocích buď jedenkrát týdně nebo jednou za 14 dní. K výuce jsou využity kmenové třídy nebo jiné vhodné prostory školy či obce.

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

Učitel:

- seznamuje žáky s kulturními díly a stimuluje jejich zájem o kulturu
- umožňuje žákovi prostřednictvím vlastní tvorby poznávat jednotlivé historické etapy i sebe sama

kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby volili a využívali vhodné prostředky k dramatickému vyjádření
- podněcuje žáky k originalitě a tvořivému myšlení

kompetence komunikativní

Učitel:

- učí žáky užívat verbální i neverbální způsoby vyjadřování
- snaží se odstraňovat zábrany dětí při vystupování před větší skupinou diváků

kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci ve dvojicích a ve skupinách
- vytváří takové prostředí, kde žáci respektují práci a úspěchy druhých
- vytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu

kompetence občanské

Učitel:

- pomáhá žákovi uvědomit si sebe samého jako svobodného jedince, umožňuje mu vlastní subjektivní přístup k procesu tvorby

- vede žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů a k respektování názorů ostatních při interpretaci vlastních i přejatých dramatických děl
- umožňuje žákům spoluorganizovat akce pro veřejnost (vystoupení pro spolužáky, rodiče a veřejnost)

kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k efektivní organizaci své práce
- učí je zaujímat osobní účast při procesu tvorby

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Dramatická výchova	Období: 7. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev • dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla • verbálně i neverbálně vyjádří své prožitky, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých • rozvíjí a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem i ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí • přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku • pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky	• hry na rozvíjení verbálních a neverbálních dovedností • hry na rozvoj fantazie a sebevyjádření • hry osobnostní a sociální • hry na prohloubení pocitů sounáležitosti ve skupině • nácvik základních dramatických žánrů • dramatizace situace, příběhu • práce na postavě – charakter, vztahy • pantomima • konflikt a jeho řešení	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, komunikace, hodnoty, postoje a praktická etika MuV – lidské vztahy MeV – práce v realizačním týmu

4.10.3 Keramika

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem volitelného předmětu keramika je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a umění a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV.

Keramika jako umění pracuje s vizuálními, tvořivými a komunikačními procesy jako s nástroji poznávání a prožívání lidské existence. Zároveň jako řemeslo (rukodělná činnost) přináší jistou formu rozvoje schopností prostorového vyjádření, realizace vlastních postojů, nápadů a také možnost účinné relaxace. Práce s keramickou hlinou vychází především z různých tradičních způsobů vytváření a zdobení výrobku, která je podpořena praktickou zkušeností žáka s různými výtvarnými technikami a vyjádřeními. Umožňuje mu uplatnit své osobní a jedinečné pocity, prožitky a nápady. Volitelný předmět keramika je založen na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. K realizaci výrobků nabízí tradiční způsoby keramického řemesla, ale i obohacení o kombinaci keramiky s dalšími tradičními řemesly. Žáci se učí používat a respektovat základní způsoby vytváření keramiky a jejího zdobení. Hledají způsoby a možnosti uplatnění a prezentace svých výrobků. Inspirací pro tvorbu jsou přírodní či historické objekty a současná keramická tvorba. Žáci se aktivně podílejí na výzdobě interiéru školy.

Do výuky keramiky jsou zařazena tato **průřezová témata**:

OSV - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Psychohygiena, Kreativita, Komunikace, Hodnoty a postoje

MuV - Kulturní difference, Etnický původ – inspirace etnikem a jeho kulturou

EV – Lidské aktivity a životní prostředí, Vztah člověka k životnímu prostředí

MeV – Vnímání autora mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny, do které jsou začleněny vhodné krátkodobé i dlouhodobé projekty. Volitelný předmět keramika je vyučován v 7. až 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně. K výuce je využita dílna a kmenové třídy jednotlivých tříd. Vyučování je doplněno prací v exteriérech (v okolí školy, v okolní přírodě) a návštěvami galerií a muzeí.

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k pochopení keramického řemesla jako součásti výtvarného umění, které neoddělitelně patří k člověčenství
- umožňuje žákovi prostřednictvím vlastní tvorby poznávat různé způsoby vytváření a zdobení keramických objektů, poznávání sebe sama
- zadává práce, při kterých žáci využijí znalosti z jiných předmětů (např. dějepis, literatura, přírodopis, zeměpis, člověk a jeho svět)

kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby volili a využívali vhodné prostředky k výtvarnému vyjádření
- podněcuje žáky k originalitě a tvořivému myšlení
- nabízí více variant, technik a možností při výtvarném vyjadřování

kompetence komunikativní

Učitel:

- učí žáky užívat jazyka výtvarného umění jako prostředku komunikace
- učí žáky využívat výtvarných prostředků k vyjádření subjektivních pocitů a představ
- podněcuje žáky ke komunikaci nad svými pracemi, k vysvětlení záměru své práce, či práce skupiny
- učí žáky diskutovat o různých interpretacích děl a jejich působení na diváka

kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci ve dvojicích a ve skupinách
- vytváří takové prostředí, kde žáci respektují práci a úspěchy druhých
- vytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu

kompetence občanské

Učitel:

- pomáhá žákovi uvědomit si sebe samého jako svobodného jedince, umožňuje mu vlastní subjektivní přístup k procesu tvorby
- vede žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů a k respektování názorů ostatních při interpretaci vlastních i přejatých výtvarných děl
- umožňuje žákům spoluorganizovat akce pro veřejnost (výstavy, dražby, trhy...)

kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k efektivní organizaci své práce
- učí je zaujímat osobní účast při procesu tvorby
- využívá výtvarné práce k rozvoji žákova tvůrčího potenciálu

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Keramika	Období: 7. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• respektuje zvláštnosti a bezpečnost práce v tradičních postupech zacházení s keramickou hmotou, glazurou a ostatními materiály sloužícími k výrobě střepe • dodržuje správný postup zvoleného způsobu vytváření při realizaci díla vzhledem ke své představě a zvolenému tématu	• postupy při vytváření díla z keramické hmoty – modelování, točení na kruhu, formování, lití • zásady práce při zdobení – práce s glazurou, engobou, patinou • postupy zdobení – tvarování měkké nádoby, nalepování, plastické razítkování, prořezávání, proškrabávání, rytí, rýhování, malířské techniky, tupování, vykrývání • proces zrání a dokončování díla z keramické hmoty – sušení, pálení	
• volí, užívá a kombinuje vhodné způsoby vytváření a zdobení objektu ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a sopečný postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků, ve vztahu k vlastnímu tělu a jiným nezávislým modelům	• uspořádání objektů do celků na základě jejich výraznosti, velikosti, vzájemného postavení ve statickém i dynamickém vyjádření – mozaiky, prezentace, výstavy • manipulace s objekty, umístění objektu v prostoru • akční tvar objektu, malby a kresby na dekorování	OSV - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita, komunikace, hodnoty a postoje MuV - kulturní difference, etnický původ – inspirace etnikem a jeho kulturou EV – lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k životnímu prostředí MeV – vnímání autora mediálního sdělení, práce v realizačním týmu
• vytváří své objekty s vědomím uplatnění, funkčnosti a možností prezentace a dalšího využití svých keramických výrobků	• nápad, návrh, realizace, dokončení a uplatnění, prezentace objektu • výstavy a prezentace • praktičnost, funkčnost, užitečnost, dekorativnost • umění - kých	
• projevuje v tvorbě své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	• utváření a zdůvodňování osobního postoje v komunikaci • odlišné interpretace v rámci skupin, porovnávání s vlastní interpretací	
• na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace o tvorbě a dílu zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinou, ve skupině • vysvětlování výsledků tvorby dle schopností a zaměření • obhajoba vlastních návrhů, zvolených postupů práce, zdobení a uplatnění objektu	

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Keramika	Období: 7. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky, prostředky a způsoby vytváření a zdobení střepu, porovnává je na základě různých vztahů (kontrasty, proporční vztahy, barvy, způsoby a prvky dekorace aj.)	- prvky vizuálně obrazného vyjádření - jejich vztahy a uspořádání v ploše, objemu a prostoru - postupy při vytváření díla z keramické hmoty – modelování, točení na kruhu, formování, lití - zásady práce při zdobení – práce s glazurou, engobou, patinou - postupy zdobení – tvarování měkké nádoby, nalepování, plastické razítkování, prořezávání, proškrabávání, rytí, rýhování, malířské techniky, tupování, vykrývání - proces zrání a dokončování díla z keramické hmoty – sušení, pálení - linie, tvar, objem, plasticita, proporce, barevnost, textura, dekorace	
chápe práci s keramickou hlinou jako formu uplatnění, realizace a prezentace vlastních uměleckých představ, zkušeností, názoru a fantazie a zároveň jako formu propojení umění a řemesla – propojení s praktickou, užitkovou funkcí výrobku	- umění a řemeslo - objekt, reliéf, kachel, socha, nádoba, figura, šperk - tradiční hrnčířské výrobky - průmyslová keramická výroba - umělecký záměr	
- v přístupu k tvorbě a interpretaci uplatňuje svou osobitost, inspiraci přírodou, uměním v historii i současnými trendy - respektuje a inspiruje se krásou tradiční formy keramického řemesla, ale využívá a inspiruje se i jeho propojením a doplněním dalšími tradičními řemesly	- inspirace pravěkou, starověkou, novověkou keramikou - vlastní invence a představy - inspirace v přírodě - současné umění - keramika a drátování - keramika a pletení z pediku a proutí - hlína a batikování	

4.10.4 Modelářství

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Volitelný předmět Modelářství volně navazuje na oblast Člověk a svět práce, zvláště na téma Práce s technickými materiály s přihlédnutím na specifika především tzv. plastického modelářství. Tvorba modelů dopravních prostředků, vojenské techniky, budov a dalších objektů z různých období seznamuje žáky nejen s možností profesního zaměření, ale i se stále důležitějšími volnočasovými aktivitami. Současně přirozeným způsobem podporuje zvědavost a vytváří vědomí souvislosti různých oblastí lidské činnosti a vzdělání, například techniky, technologie, dějin, estetiky... Tím doplňuje a rozšiřuje očekávané výstupy vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny, do které jsou začleněny vhodné krátkodobé i dlouhodobé projekty. Modelářství probíhá v 7. až 9. ročníku ve dvouhodinových blocích buď jedenkrát týdně nebo jednou za 14 dní. K výuce jsou využity kmenové třídy.

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

Učitel:

- seznamuje žáky s původními vzory pro modely a stimuluje jejich zájem o techniku
- umožňuje žákům prostřednictvím vlastní práce poznávat jednotlivé historické etapy technického vývoje lidstva.

kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby volili a využívali vhodné prostředky k dosažení dobrého výsledku práce
- podněcuje žáky k originalitě a tvořivému myšlení

kompetence komunikativní

Učitel:

- učí žáky užívat verbální i neverbální způsoby vyjadřování

kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci ve dvojicích a ve skupinách
- vytváří takové prostředí, kde žáci respektují práci a úspěchy druhých
- vytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro práci

kompetence občanské

Učitel:

- pomáhá žákovi uvědomit si sebe samého jako svobodného jedince, umožňuje mu vlastní subjektivní přístup k procesu tvorby
- vede žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů a k respektování názorů ostatních při řešení pracovních a studijních postupů
- umožňuje žákům spoluorganizovat akce pro veřejnost (výstavky, soutěže)

kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k efektivní organizaci své práce
- učí je zaujímat osobní účast při procesu tvorby

Oblast: Svět práce	Předmět:: Modelářství	Období: 7. - 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• užívá technickou dokumentaci	• technické informace, návody a technické výkresy	
• organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	• pracovní postupy, organizace práce a technologické postupy	
• provádí práce s materiály používanými v modelářství a dodržuje technologickou kázeň	• vlastnosti materiálu (plast, papír, dřevo, kov), lepidel, tmelů, barev • pracovní pomůcky, nářadí, nástroje	
• seznamuje se technickými parametry a s historií předloh modelů	• dějiny techniky • civilní dopravní prostředky a technika • bojová vozidla, letadla, lodě	
• dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji, poskytne první pomoc při úrazu	• pracovní pomůcky a bezpečné zacházení s nimi • organizace práce, technologická kázeň • zásady první pomoci • údržba nástrojů	

4.10.5 Ruský jazyk

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem předmětu ruský jazyk je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV. Cílem tohoto předmětu je poskytnout žákům jazykový základ pro komunikaci s lidmi z různých částí světa. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků - porozumět se v běžných situacích, pohovořit na jednoduchá témata, porozumět čtenému textu s odpovídající slovní zásobou. Tomu je také podřízena výuka gramatiky. Žáci se seznamují s realitami Ruska. Znalost jazyka je vede k poznávání jiných cizojazyčných kultur a prohlubuje toleranci k nim.

Do výuky ruského jazyka jsou zařazena tato **průřezová témata**:

OSV – Komunikace

VMEGS - Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

MuV - Kulturní difference, Etnický původ, Multikulturalita, Lidské vztahy

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny, do které jsou začleněny vhodné krátkodobé projekty. Ruský jazyk je vyučován ve 7. až 9. ročníku ve dvouhodinových blocích buď jedenkrát týdně nebo jednou za 14 dní.

K výuce jsou využity kmenové třídy jednotlivých tříd a počítačová učebna.

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

- vede žáky k pochopení důležitosti znalosti ruštiny pro praktický život a další studium
- nabízí vhodné způsoby a metody efektivního učení (např. učení nové slovní zásoby)
- zadává úlohy, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace
- využívá znalosti žáků z jiných předmětů (především zeměpis, český jazyk a literatura, dějepis)

kompetence k řešení problémů

- nastoluje jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- překonává ostych žáků mluvit s cizincem
- vede žáky k tomu, aby zkoušeli opsat jinými slovy chybějící slovní zásobu
- umožňuje přístup k různým informačním zdrojům, aby žáci vyhledávali a využívali vhodné informace

kompetence komunikativní

- vede žáky k výstižnému a souvislému projevu
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky - dialogy, práce ve skupinách, komunikační hry...
- učí žáky naslouchat a porozumět promluvám jiných lidí
- učí žáky porozumět přiměřenému cizojazyčnému textu
- využívá dovedností žáků osvojených v ruském jazyce k navázání kontaktu

kompetence sociální a personální

- vede žáky ke spolupráci ve skupinách
- podněcuje žáky k argumentaci a diskuzi
- vytváří takové prostředí, kde žáci požádají o radu a vzájemně si pomohou

kompetence občanské

- seznamuje žáky se zvyky a tradicemi Ruska a porovnat je s Českou republikou
- vede žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů a k respektování názorů ostatních

kompetence pracovní

- vede žáky k efektivní organizaci své práce
- učí je používat samostatně dvojjazyčné a výkladové slovníky
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Oblast: Další cizí jazyk	Předmět:: Ruský jazyk	Období: 7. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby	jednoduché texty k tematickým okruhům	OSV – komunikace VMEGS – Evropa a svět nás zajímá MuV - multikulturalita
rozumí známým každodenním výrazům, základním frázím a jednoduchým větám	jednoduchá sdělení – pozdrav, poděkování, představování, omluva, žádost	
rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje	pracovní pokyny	
používá správně znaky ruské abecedy (azbuky) při čtení a psaní.	azbuka	
rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpoví na otázku	jednoduché texty v psané i zvukové podobě	
používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	práce s textem a slovníkem	
sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů	téma: domov, rodina, škola a zájmová činnost	
reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace	práce s učebnicí a původními texty	
napiše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět	základní gramatické struktury a typy vět	
zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace	základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích	
má základní zeměpisný a kulturní přehled o ruských realitách	základní zeměpisné údaje, kultura, zvyky, tradice	

4.10.6 Domácnost

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem předmětu domácnost jako součást oblasti Člověk a svět práce je zaměřen na praktické pracovní dovednosti a návyky které jsou potřebné pro uplatnění člověka v dalším životě. Využívá získaných poznatků z výuky předmětu rodinná výchova v tématu Výživa. Tyto poznatky uvádí do praxe především u výběru a nákupu potravin, sestavování jídelníčku dle zásad zdravé výživy, při přípravě pokrmů. Rozvíjí kulturní a společenskou stránku osobnosti. Zároveň si žáci osvojují zásady bezpečnosti a hygieny při práci v kuchyni, učí se obsluhovat kuchyňské spotřebiče.

Do vzdělávacího obsahu předmětu domácnost jsou zařazena tato **průřezová témata**:
OSV – Kreativita, Sebepoznání a sebepojetí

Vyučovací předmět je realizován v 7., 8., 9. ročníku, v rozsahu dvou hodin týdně. K výuce je využita cvičná kuchyňka a počítačová učebna.

V tomto předmětu jsou využívány tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí:

kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vybírání a využívání nejvhodnějších technologických postupů ke zpracování pokrmů
- k organizování práce dle zásad hygieny, bezpečnosti a efektivnosti
- k orientaci v kuchařských předpisech, samostatné práci podle slovního návodu a předlohy

kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky:

- ke spolupráci ve skupině, dodržování stanovených pravidel a postupů
- k poznatkům z pracovní činnosti využít při volbě povolání

kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k bezpečnému používání kuchyňských spotřebičů
- k samostatné práci podle pracovního postupu, dodržování bezpečnosti práce a zásad hygieny
- k plnění povinností a závazků – nákup, výběr potravin, finance
- plní kvalitně a hospodárně zadané úkoly

kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k seznamování s různými tradicemi a výrobky s nimi spojenými v minulosti a dnes (příprava pokrmů, stolování, dekorace)

kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- k posilování schopností prezentovat své pracovní postupy, pokrmy, úpravu stolování,
- k dodržování základních principů společenského chování, obsluhu u stolu, konverzaci při stolování

kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky:

- k potřebě praktického ověřování řešení problémů
- k plánování činností při přípravě pokrmů, při práci s materiálem
- učí je aplikovat řešení při obdobných zadáních
- k otevření prostoru pro zodpovědné rozhodování o vlastní profesní orientaci, volbě studia

- seznamuje žáky s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientaci

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět:: Domácnost	Období: 7. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
orientuje se v základním vybavení kuchyně	základní vybavení kuchyně	
vytváří jednoduché pokrmy	- výběr, nákup a skladování potravin - technika v kuchyni – historie a význam	
dodržuje zásady zdravé výživy	potravinová pyramida	
pracuje podle slovního návodu a předlohy	jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se surovinami	- pracuje podle návodu - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny	
připraví tabuli pro jednoduché stolování	práce s návodem, předlohou	
chová se vhodně při stolování	pravidla společenského chování	
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce a první pomoci	jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování a společenského chování	
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	- vlastnosti materiálů (přírodniny, papír, karton, textil aj.) - jednoduché pracovní operace a postupy	OSV - kreativita

4.10.7 Anglická konverzace

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem předmětu anglická konverzace je naplňování a především prohlubování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV. Cílem tohoto volitelného předmětu je rozšířit a upevnit slovní zásobu v rámci daných tematických okruhů, získat dovednost vést dialog, rozvíjet schopnost přijímat a poskytovat informace. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků - dorozumět se v běžných situacích a pohovořit na jednoduchá témata. Žáci se seznamují s realitami anglicky mluvících zemí.

Do výuky anglické konverzace jsou zařazena tato **průřezová témata**:
OSV – Komunikace

VMEGS - Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

MuV - Kulturní difference, Etnický původ, Multikulturalita, Lidské vztahy

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny, do které jsou začleněny vhodné krátkodobé projekty. Anglická konverzace je vyučována v 7. až 9. ročníku ve dvouhodinových blocích buď jedenkrát týdně nebo jednou za 14 dní.

K výuce jsou využity kmenové třídy jednotlivých tříd a počítačová učebna.

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

- vede žáky k pochopení důležitosti znalosti anglického jazyka pro další studium, práci s ICT technikou a praktický život vůbec
- nabízí vhodné způsoby a metody efektivního učení
- využívá znalosti žáků z jiných předmětů (především anglický jazyk, český jazyk, zeměpis a dějepis)

kompetence k řešení problémů

- nastoluje jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- učí žáky překonávat ostych mluvit cizím jazykem
- vede žáky k tomu, aby opisovali jinými slovy chybějící slovní zásobu

kompetence komunikativní

- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky - dialogy, práce ve skupinách, komunikační hry...
- učí žáky naslouchat a porozumět promluvám jiných lidí
- učí žáky porozumět přiměřenému cizojazyčnému textu
- vede žáky k výstižnému a souvislému projevu

kompetence sociální a personální

- vede žáky ke spolupráci v párech a ve skupinách
- podněcuje žáky k argumentaci a diskuzi
- vytváří takové prostředí, kde žáci požádají o radu a vzájemně si pomohou

kompetence občanské

- seznamuje žáky se zvyky a tradicemi anglicky mluvících zemí
- vede žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů a k respektování názorů ostatních

kompetence pracovní

- učí je používat samostatně dvojjazyčné a výkladové slovníky
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Oblast: Cizí jazyk	Předmět:: Anglická konverzace	Období: 7. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• rozumí pokynům, žádostem a podaným informacím	• pracovní pokyny, pravidla, běžná mluva ve třídě	OSV – komunikace VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět MuV - multikulturalita
• rozumí jednoduchým dialogům a promluvám	• vhodné tematické okruhy • práce s poslechem a porozuměním	
• připraví jednoduchý dialog, promluvu na dané téma	• vhodné tematické okruhy • dramatizace, komunikační hry	
• používá znalostí anglické gramatiky ve svých promluvách	• sestavení dialogu, jeho nácvik, otázky a odpovědi	
• napíše jednoduchý vzkaz, dopis, e-mail	• tvorba psaného textu na dané téma, zásady korespondence	
• používá výkladový slovník a dvojazyčný slovník	• práce s textem a slovníkem	
• sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a zálibách	• témata: domov, rodina, škola a zájmová činnost	
• reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace	• práce s původními texty, časopisy a nahrávkami	
• vyplní základní údaje do formulářů	• dotazník	
• zapojí se do jednoduché konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace	• základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích	
• má základní zeměpisný a kulturní přehled o reáliích anglicky mluvících zemí	• základní zeměpisné údaje, kultura, zvyky, tradice	

4.10.8 Tvořivé činnosti

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem volitelného předmětu Tvořivé činnosti je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacích oborů Člověk a umění a Člověk a svět práce. Doplnuje a rozšiřuje jejich očekávané výstupy. Předmět je založen na tvořivé práci – základní potřebě lidí. Žákům dává možnost posoudit svůj osobní vkus či nevkus, předkládá možnost profesního zaměření a inspiruje k tvůrčí náplni volného času – přináší relaxaci. Nabízí nový přístup k chápání umělecké tvorby, vzbuzuje zájem o rukodělné činnosti – řemesla, estetiku a umění v širším slova smyslu. Je východiskem k posílení národnostního vědomí, k dodržování tradic a lidových obyčejů.

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny, do které jsou začleněny vhodné krátkodobé i dlouhodobé projekty. Volitelný předmět Tvořivé činnosti je vyučován v 7. až 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně, ve dvouhodinových blocích jednou za 14 dní.

K výuce je využita dílna a kmenové třídy jednotlivých tříd. Vyučování je doplněno prací v exteriérech (v okolí školy, v okolní přírodě).

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k pochopení řemeslných prací jako součásti výtvarného umění, tradic a kultury národa
- umožňuje žákovi prostřednictvím vlastní tvorby poznávat různé výtvarné styly a techniky
- zadává práce, při kterých žáci využijí znalosti z jiných předmětů (např. dějepis, literatura, přírodopis, zeměpis)

kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby volili a využívali vhodné prostředky k výtvarnému vyjádření
- podněcuje žáky k originalitě a tvořivému myšlení
- nabízí více variant, technik a možností při výtvarném vyjadřování

kompetence komunikativní

Učitel:

- učí žáky užívat jazyka výtvarného umění jako prostředku komunikace
- učí žáky využívat výtvarných prostředků k vyjádření subjektivních pocitů a představ
- podněcuje žáky ke komunikaci nad svými pracemi, k vysvětlení záměru své práce, či práce skupiny
- učí žáky diskutovat o různých interpretacích děl a jejich působení na diváka

kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci ve dvojicích a ve skupinách
- vytváří takové prostředí, kde žáci respektují práci a úspěchy druhých
- vytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu

kompetence občanské

Učitel:

- pomáhá žákovi uvědomit si sebe samého jako svobodného jedince, umožňuje mu vlastní subjektivní přístup k procesu tvorby

- vede žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů a k respektování názorů ostatních při interpretaci vlastních i přejatých výtvarných děl
- umožňuje žákům spoluorganizovat akce pro veřejnost (výstavy, dražby, trhy...)

kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k efektivní organizaci své práce
- učí je zaujímat osobní účast při procesu tvorby
- využívá výtvarné práce k rozvoji žákova tvůrčího potenciálu

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Tvořivé činnosti	Období: 7. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• respektuje zvláštnosti a bezpečnost práce v tradičních řemeslných postupech • dodržuje správný postup zvoleného způsobu vytváření při realizaci díla vzhledem ke své představě a zvolenému tématu	• zásady rukodělné práce, bezpečnostní pravidla • postupy při vytváření díla	
• volí, užívá a kombinuje vhodné způsoby vytváření objektu ve vztahu k celku	• uspořádání objektů do celků na základě jejich výraznosti, velikosti, vzájemného postavení ve statickém i dynamickém vyjádření • manipulace s objekty, jejich umístění v prostoru, užití	
• vytváří své objekty s vědomím uplatnění, funkčnosti a možností prezentace a dalšího využití svých výrobků	• nápad, návrh, realizace, dokončení a uplatnění, prezentace objektu • praktičnost, funkčnost, užitečnost, dekorativnost • umění- kýt	
• projevuje v tvorbě své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	• utváření a zdůvodňování osobního postoje v komunikaci • odlišné interpretace v rámci skupin, porovnávání s vlastní interpretací • konfrontace	
• chápe tvořivou práci jako formu uplatnění, realizace a prezentace vlastních uměleckých představ, zkušeností, názoru a fantazie a zároveň jako formu propojení umění a řemesla – propojení s praktickou, užitečnou funkcí výrobku	• umění a řemeslo • umělecký záměr • práce s různými materiály (papír, dřevo, kov, sklo, karton, drobný přírodní materiál...)	
• v přístupu k tvorbě a interpretaci uplatňuje svou osobitost, inspiraci přírodou, lidovou tvořivostí i současnými trendy	• inspirace folklórem • vlastní invence a představy • inspirace v přírodě • současné umění	

4.10.9 Knihovnictví

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem volitelného předmětu knihovnictví je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a společnost, Jazyk a jazyková komunikace a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV.

Hlavním cílem volitelného předmětu Knihovnictví je vést žáky ke čtenářství a čtenářské gramotnosti prostřednictvím poznatků a prožitků z vlastní četby. Dalším cílem předmětu je podporovat a rozvíjet informační gramotnost žáků prostřednictvím vyhledávání a zpracování potřebných informací. Předmět dále nabízí možnost získat praktické zkušenosti s fungováním školní knihovny, vede žáky ke vzájemné spolupráci a k etickému používání knih a jiných informačních materiálů.

Do výuky knihovnictví jsou zařazena tato **průřezová témata**:

OSV - Rozvoj schopnosti poznávání, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Hodnoty, postoje a praktická etika

EV – Lidské aktivity a životní prostředí, Vztah člověka k prostředí

MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Stavba mediálních sdělení, Vnímání autora mediálního sdělení, Tvorba mediálních sdělení, Práce v realizačním týmu

Výuka se realizuje **formou** vyučovací hodiny, do které jsou začleněny vhodné krátkodobé i dlouhodobé projekty. Volitelný předmět knihovnictví je vyučován v 7. až 9. ročníku ve dvouhodinových blocích jednou za 14 dní.

K výuce je využita učebna se školní knihovnou. Vyučování je doplněno prací v počítačové učebně a exkurzemi v místních knihovnách.

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

Učitel:

- umožňuje žákovi používat osvojené dovednosti z jazykového vzdělávání
- seznamuje žáky s literárními a odbornými termíny souvisejícími s prací v knihovně
- učí žáky vyhledávat a třídit informace podle zadaných kritérií
- učí žáky pracovat s katalogem knih

kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k samostatnému vyhledávání a zařazování knih ve školní knihovně
- učí žáky osvojovat si různé postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a tvořivě je využívat jako nástroje poznání

kompetence komunikativní

Učitel:

- umožňuje žákům vyjadřovat subjektivní pocity z četby a vzájemně o nich diskutovat
- vede žáky k účinné komunikaci při práci v knihovně

kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci ve dvojicích a ve skupinách
- vytváří takové prostředí, kde žáci respektují práci a úspěchy druhých
- vytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro práci v knihovně

kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů a k respektování názorů ostatních
- umožňuje žákům spoluorganizovat akce v rámci školního společenství (půjčování knih, výstavy, ankety, ...)
- vede žáky k etickému používání knih a jiných informačních materiálů

kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k efektivní organizaci své práce
- vede žáky k co nejkvalitnějšímu provedení práce
- vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení, psaní a při práci s knihami

Oblast: Člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Knihovnictví	Období: 7. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby a názory na umělecké dílo - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - rolišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - zapojuje se do diskuse, využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích - rolišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - vyhledává knihy v knižním katalogu podle abecedního seznamu autorů a žánrů - orientuje se v knihovně podle seznamu v knižním katalogu, podle žánrů a věkových kategorií - provádí práce spojené s péčí o knihy - pomáhá spolužákům při půjčování knih	- reflexe četby - volná reprodukce textu, vlastní tvorba - druhy a žánry dětské literatury a literatury pro mládež, naučná literatura pro děti a mládež - pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu - čtenářský zážitek - knihovna jako kulturní a literární centrum - knihovní katalog, referát - internet a CD-ROM jako zdroj informací - aspekty umělecké literatury - práce s knižním katalogem - evidence knih v PC - vyhledávání a zařazování knih - obalování a opravování knih - organizace práce, spolupráce	OSV – Rozvoj schopnosti poznávání, Komunikace, MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení, Tvorba mediálních sdělení, Práce v realizačním týmu EV – Lidské aktivity a životní prostředí OSV – Hodnoty, postoje a praktická etika OSV – Mezilidské vztahy, Kreativita

4.10.10 Sportovní hry

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahem předmětu sportovní hry je naplňování očekávaných výstupů vzdělávací oblasti Člověka a zdraví a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV. Sportovní hry jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k zdokonalení poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Sportovní hry směřují žáka ke schopnosti řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb a zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je žákův prožitek z pohybu a z komunikace při něm, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Do výuky sportovních her jsou zařazena následující **průřezová témata**:

OSV – Rozvoj schopností poznávání, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kompetice a kooperace, Kreativita, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty a postoje, Mezilidské vztahy, Sebepoznání a sebepojetí, Komunikace

MuV – Lidské vztahy, etnický původ

MeV – Tvorba mediálních sdělení

Volitelný předmět sportovní hry je vyučován na 2. stupni v 7. – 9. ročníku v rozsahu jedné hodiny týdně. Vyučovací předmět Sportovní hry je zaměřen na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole, na rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu a na poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty. Jeho obsahem jsou především standardní sportovní hry, doplňkově jsou zařazovány i další sportovní aktivity (atletická a gymnastická průprava, bruslení, cyklistika apod.).

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků v předmětu sportovní hry:

kompetence k učení

učitel vede žáka k:

- poznávání smyslu a cíle sportovních aktivit
- k poznávání pohybových schopností a jejich individuálního rozvoje
- k prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou

kompetence k řešení problémů

učitel vede žáka k:

- přemýšlení o problému při provádění sportovní činnosti a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění
- hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech
- uvědomování si zodpovědnosti svých rozhodnutí a jejich důsledků pro kolektiv
- využívání týmové spolupráce při řešení problémů
- hodnocení svých výkonů
- ke schopnosti obhájit svá rozhodnutí

kompetence komunikativní

učitel vede žáka k:

- vyslechnutí a přijetí pokynů vedoucího družstva
- vedení diskuze o taktice družstva
- ke komunikaci na odpovídající úrovni
- přátelské komunikaci mezi žáky různých ročníků
- zvyšování schopnosti žáků zastávat v týmu různé role
- netoleranci agresivních, hrubých a vulgárních projevů chování

kompetence sociální a personální

učitel vede žáka k:

- dodržování pravidel fair play
- rozvoji spolupráce uvnitř kolektivu sportovního družstva
- respektování výkonů druhých
- prezentaci a podpoře olympijského hnutí
- poskytnutí pomoci v případě potřeby

kompetence občanské

učitel vede žáka k:

- podpoře aktivního sportování a jeho přenesení do volnočasové oblasti
- k potřebě dodržování hygieny při tělesných aktivitách
- k emočnímu i věcnému seznámení se škodlivostí dopingu při sportu
- k respektování názorů ostatních
- k rozlišení a uplatňování práva a povinností vyplývajících z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák)

kompetence pracovní

učitel vede žáka k:

- nutnosti dodržování pravidel ve sportu a tím i v životě
- vyhledávání možných rizik při pohybových činnostech a hledání cest minimalizace těchto rizik
- ovládání základních postupů první pomoci

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Sportovní hry	Období: 7. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti	Kondiční cvičení a manipulace se zatížením (atletické hry, gymnastická průprava, hry na rozvoj síly apod.)	OSV – seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kooperace a kompetice
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Hygiena a bezpečnost při pohybových aktivitách – v nestandardním prostředí, první pomoc při sportovních činnostech v různém prostředí a klimatických podmínkách	
Ovládá základní pohybové dovednosti a herní činnosti jednotlivce a dokáže je uplatnit v jednotlivých sportovních hrách (fotbal, florbal, volejbal + plážový volejbal, streetball, házená)	Sportovní hry Volejbal – herní činnosti jednotlivce (obití obouruč spodem, vrchem, spodní podání), hra se zjednodušenými pravidly Házená – herní činnosti jednotlivce (přihrávka jednoruč a obouruč, uvolnění bez míče a s míčem, driblink, obrátka, střelba), základní herní kombinace, pravidla a řízení utkání, hra s upravenými pravidly Streetball – herní činnosti jednotlivce (přihrávka jednoruč a obouruč, uvolnění bez míče a s míčem, driblink, obrátka, dvojtakt, střelba), základní herní kombinace, pravidla a řízení utkání, hra s upravenými pravidly Fotbal – herní činnosti jednotlivce (přihrávka, zpracování míče, střelba), základní herní kombinace, pravidla a řízení utkání, hra Florbal – herní činnosti jednotlivce (přihrávka, obrana, uvolňování se s míčkem i nez míčku, střelba), základní herní kombinace, pravidla a řízení	OSV - kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, sebepoznání a sebepojetí mezilidské vztahy, komunikace MuV - Lidské vztahy, etnický původ
Seznámí se s pravidly nových kolektivních her (hry v přírodě – v lese, na sněhu, na ledě apod.)		
Chápe role v družstvu a jedná při hře v duchu fair play		
- Řídí se herními pravidly, kterým dobře rozumí a umí je aplikovat - Používá správné sportovní názvosloví		

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Sportovní hry	Období: 7. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
	utkání, hra Softbal – herní činnosti jednotlivce (odpal a chytání míčku, pohyb v poli), hra • Pohybové hry • Hry v přírodě	
• Žák se seznámí s hlavními myšlenkami olympijského hnutí	• Historie olympijského hnutí a jeho hlavní myšlenky; výjimečné výkony českých sportovců na OH	MeV – Tvorba mediálních sdělení
• Snaží se vhodně reprezentovat školu na školních soutěžích	• Aplikace získaných herních dovedností v soutěžích	OSV - hodnoty a postoje

4.10.11 Mediální výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Ve svém zpracování toto téma jednak doplňuje či modifikuje již formulované vzdělávací oblasti a jejich obsah učiva, jednak tvoří samostatnou oblast s vlastním obsahem učiva uskutečňovanou alternativními formami výuky.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka je realizována v 7. až 9. ročníku po jedné vyučovací hodině týdně v rámci volitelných předmětů. Mediální výchova má silnou vazbu na vzdělávací obory člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace, umění a kultura, informační a komunikační technologie. Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti mediální komunikace - interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálních sdělení, práce v realizačním týmu. Žáci se učí zpracovávat a hodnotit informace, které získávají z médií i ze svého okolí. K výuce se využívají kmenové třídy i počítačová učebna, výuka může probíhat i mimo budovu školy, v terénu.

Nejdůležitější integrovaná **průřezová témata**:

OSV – Osobnostní a sociální výchova
VDO – Výchova demokratického občana
MuV – Multikulturní výchova

V předmětu vyučující používá tyto **výchovné a vzdělávací strategie**, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

kompetence k učení

- učíme žáky vyhledávat informace z nejrůznějších zdrojů, kriticky je posuzovat, třídit a využívat
- vedeme žáky k sebehodnocení i hodnocení navzájem
- na praktických úlohách ze života ukazujeme žákům smysl učení, jeho celoživotní nutnost
- vedeme žáky k hledání různých způsobů řešení problému, k samostatnému myšlení

kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáky problémovými úlohami ze života
- žáci týmově pracují na řešení problému, sami vytvářejí postupy
- podporujeme využívání moderní technologie při řešení problému
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni k tomu, aby se uměli vyjadřovat jazykově správně, souvisle a kultivovaně
- žáci si naslouchají, vzájemně hodnotí své projevy, argumentují, diskutují
- zpracovávají samostatné práce, které prezentují spolužákům
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

kompetence občanské

- Žáci se učí tolerovat a respektovat jeden druhého, lidi jiných národností, kultur, náboženství
- Žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné etické zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím médií i jinými cestami

kompetence pracovní

- Žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce, využívají diář, kalendář
- Žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- Žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Oblast: Informační a komunikační technologie	Předmět: Mediální výchova	Období: 7. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
• hodnotí vyhledané informace, srovnává fakta, rozlišuje podstatné od nepodstatného, data ověřuje pomocí různých věrohodných zdrojů, dbá na správnost a přesnost získaných i vytvářených dat	• základní pojmy informační činnosti - informace, informační zdroje, informační instituce, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	VDO - občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, osvojení pravidel správné komunikace, respektování názoru druhých OSV - sebepoznání, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení, dobrá organizace času, analýza vlastních i cizích postojů a hodnot, vytváření povědomí o pojmech odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost MuV - odlišné myšlení a vnímání světa, právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost
• orientuje se v informacích o vzniku, vývoji a funkci médií	• vznik a vývoj médií, jejich funkce	
• zapojuje se do mediální komunikace (školní časopis), chápe význam médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy a naplnění volného času	• tvorba mediálních sdělení, komunikace a její pravidla	
• popisuje účinek reklamy na člověka, srovnává ji s praktickými zkušenostmi a teoretickými znalostmi	• reklama v médiích	
• rozeznává manipulativní chování v oblasti komunikace	• manipulativní techniky v médiích	
• rozlišuje realitu od fikce, zaujímá vlastní postoj a názor k příslušné problematice	• interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
• uvědomuje si nebezpečí a rizika mediální zábavy a sociálních sítí	• média jako zdroj zábavy, internet, sociální sítě, možnosti zneužití internetu	
• volí vhodná slova, vyjadřuje se přesně, komunikačně správně, vystihuje příslušnou problematiku	• jazykové prostředky v médiích	
• řeší zákonitosti výběru a užití písma, vnímá jeho sdělovací, výrazovou a estetickou funkci	• grafická úprava textu, vzhled školního časopisu, funkce titulků	
• přebírá odpovědnost za práci svou i za práci kolektivu, organizuje svůj čas	• práce v realizačním týmu	

Oblast: Informační a komunikační technologie	Předmět: Mediální výchova	Období: 7. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje veřejnoprávní média a základní novinářské žánry, které vytváří v rámci publikace ve školním časopise	novinářské žánry, publicistický styl, veřejnoprávní média	
využívá dostupných technologických zařízení PC	základy práce s ICT technologiemi, úprava digitální fotografie	

5 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

5.1 Obecné zásady hodnocení

- Hodnocení upravuje zákon 561/2004 Sb. a vyhláška 48/2005 Sb.
- Cílem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu - co se naučil, v čem se zlepšil, kde chybí, jak postupovat dál.
- Hodnotí se jak výsledky učení, tak průběh učení.
- Hodnocení by mělo být pro žáka motivující - přednost se dává pozitivnímu vyjadřování.
- Každému hodnocení musí předcházet jasné seznámení žáka s cíli vzdělávání a s kritérii hodnocení.
- Nedílnou součástí hodnocení je sebehodnocení žáka. S chybou či nedostatkem se dále pracuje.
- Hodnocení žáka je průběžné - učitel sbírá podklady o práci a chování žáka, které je schopen doložit. Klasifikaci žáka nemůže ovlivnit pouze jedna např. čtvrtletní práce žáka.
- Pro celkové hodnocení žáka používáme klasifikaci nebo hodnocení slovní. U průběžného hodnocení používáme od klasifikace, přes bodový systém, slovní hodnocení, po různé formy sebehodnocení žáka.

5.2 Kritéria hodnocení

- Zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů
- Postoj k vyučovacím předmětům - aktivita v hodinách, domácí příprava, připravenost na hodinu, zapomínání pomůcek a domácích úkolů, zájem o práci.
- Samostatnost, schopnost sdělit svůj názor.
- Schopnost a ochota řešit zadané problémy a úkoly.
- Zodpovědnost při práci, vytrvalost a schopnost dotáhnout zadanou práci do konce.
- Zapojení se do práce skupiny či celého kolektivu, tolerance, schopnost komunikace s ostatními, včetně dospělých.
- Dovednost v získávání informací.
- Dovednost kontroly a sebehodnocení.
- Změny v postojích, chování a dovednostech žáka (např. individuální pokrok žáka).

5.3 Sebehodnocení žáků

- Sebehodnocení je přirozenou součástí procesu hodnocení. Je to jedna z výchovných metod.
- Žák porovnává svůj pohled na sebe sama, na své výkony s pohledy pedagogů a ostatních spolužáků.
- Pedagog vede žáka v dovednostech hodnotit sám sebe ve smyslu zdravého sociálního a psychického rozvoje.
- Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.
- Žák má právo na své sebehodnocení.

5.4 Stupně hodnocení při použití klasifikace

- Chování: 1 - velmi dobré, 2 - uspokojivé, 3 - neuspokojivé.
- Povinné i nepovinné vyučovací předměty: 1 - výborný, 2 - chvalitebný, 3 - dobrý, 4 - dostatečný, 5 - nedostatečný. Na prvním stupni ZŠ se hodnotí číslicí.
- Celkové hodnocení: prospěl s vyznamenáním (chování - 1, průměr do 1,5, nesmí být hodnocen stupněm 3), prospěl (nesmí mít stupeň 5 z povinného předmětu), neprospěl.
- Zájmové útvary (kroužky): pracoval úspěšně nebo pracoval.
- U žáků, kteří nejsou občany ČR se po tři pololetí přihlíží při hodnocení předmětu Český jazyk k možnostem žáka.

5.5 Výchovná opatření

- Výchovná opatření jsou pochvaly a kázeňská opatření. S veškerými výchovnými opatřeními musí být prokazatelně seznámeni žáci a jejich zákonní zástupci a musí být zaznamenány v dokumentaci školy.

5.5.1 Pochvaly

Pochvala třídního učitele

- případně jiné ocenění – uděluje třídní učitel ze svého rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících, uděluje se po projednání s ředitelem školy za školní iniciativu, déletrvající úspěšnou práci.

Pochvala ředitele

- případně jiné ocenění, uděluje se po projednání v pedagogické radě za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo dlouhodobě úspěšnou školní práci.

5.5.2 Kázeňská opatření

Napomenutí třídního učitele:

- několikrát porušení školního řádu.

Důtka třídního učitele:

- častější porušení školního řádu.

Důtka ředitele školy:

- podvod
- falšování podpisu
- neomluvené hodiny
- časté porušování školního řádu.

5.6 Hodnocení chování

5.6.1 Chování 2 (uspokojivé):

- krádež
- kouření
- vandalismus
- opuštění školy bez dovolení
- 10 až 29 neomluvených hodin
- slovní agrese vůči zaměstnancům
- soustavné vědomé nerespektování autority
- soustavné porušování školního řádu.

5.6.2 Chování 3 (neuspokojivé):

- drogy, alkohol
- úmyslné ublížení na zdraví
- velmi agresivní chování
- velká krádež
- 30 a více neomluvených hodin
- neustálé porušování školního řádu.

5.7 Slovní hodnocení

- Slovní hodnocení zahrnuje úplné posouzení žáka v jeho vývoji, ohodnocení jeho píle a přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.
- Slovní hodnocení by mělo splňovat především tato kritéria: věcnost, srozumitelnost, úplnost (nepomine žádnou podstatnou informaci), pozitivní formulace.
- Slovní hodnocení popisuje především: konkrétní zvládnutí kompetencí v jednotlivých obdobích, žákovy pokroky v hodnoceném období, vztah žáka k jednotlivým oblastem vzdělávání.
- Slovní hodnocení je průběžné (např. jednotlivé práce a výkony, hodnocení výstupů z projektů, čtvrtletní hodnocení apod.) a výstupní (vysvědčení).

5.8 Získávání podkladů pro hodnocení

- Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné aj.). Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu (kromě výchovných a prakticky zaměřených předmětů), alespoň dvě známky za každý měsíc, z toho nejméně jednu za pololetí za ústní zkoušení nebo ústní prezentaci své práce. Známky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. V předmětech výchovného a praktického zaměření musí mít žák alespoň dvě známky za pololetí. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřipustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů.
- Vyučující zajistí zapsání výsledných známek do katalogových listů. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

- Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Možnost podat návrh na změnu klasifikace chování žáka mají i netřídní učitelé. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování školního řádu.

5.9 Komisionální a opravné zkoušky

- Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
- Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
- Žáci, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky, pokud neopakovali na daném stupni základní školy ročník nebo jsou žáky 9. ročníku. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku (srpna) v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku. Učitel předmětu, z něhož žák koná opravnou zkoušku, písemně vyrozumí zákonného zástupce žáka se závěry pedagogické rady. Písemné vyrozumění obsahuje údaje: datum a čas opravné zkoušky, rozsah zkoušeného učiva, upozornění na poslední termín, tj. 15. září.

5.9.1 Pravidla komisionálních zkoušek

- Komisi pro komisionální přezkoušení nebo opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- Komise je tříčlenná a tvoří ji: předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy, zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu, přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- Výsledek přezkoušení nebo opravné zkoušky, který stanoví komise hlasováním a vyjádří se slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu, již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Ředitel školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- O zkoušce se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
- Žák může v jednom dni vykonat zkoušku pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

5.10 Odložená klasifikace

- Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné klasifikovat ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí neklasifikuje.
- Závažným důvodem pro odloženou klasifikaci je absence žáka přesahující 20%.
- Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do konce září. Do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník. Není-li možné žáka klasifikovat do tohoto termínu, nebo neuspěje-li při přezkoušení, je klasifikován nedostatečně.

5.11 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení (VPU) nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení. Klasifikace těchto žáků se řídí metodickým pokynem MŠMT ČR č.j.23 472/92-21. U žáka prvního až devátého ročníku s prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování rozhodne ředitel školy o použití širšího slovního hodnocení na základě žádosti zástupce žáka.
- Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.
- Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, na které nemá porucha negativní vliv a které odpovídají schopnostem žáka. Kontrolní práce a diktáty píší tito žáci po předchozí přípravě. Děti, u kterých je diagnostikována dyslexie nebo dysortografie, mohou být se souhlasem rodičů během celého jejich vzdělávání hodnoceny z mateřského jazyka a z jiných jazyků slovně (a to jak v průběhu školního roku, tak na pololetním a závěrečném vysvědčení). U dětí s diagnostikovanou dyskalkulií bude totéž platit pro matematiku a další předměty, kde výsledky mohou být touto poruchou ovlivněny.
- Dítě lze hodnotit slovně (průběžně, i na vysvědčení) po dohodě s rodiči a odborníkem prakticky ve všech předmětech, do nichž se porucha promítá. Jakmile žák překoná nejvýraznější obtíže, je vhodné postupně přecházet k běžné klasifikaci. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.
- V případě, že žák nejeví zájem o nápravu svých vývojových poruch učení, nedochází na nácviky, nepřipravuje se doma, budou jeho odpovědní zástupci upozorněni, že na tohoto žáka bude při klasifikaci nahlíženo jako na žáka bez VPU.

5.12 Autoevaluace školy

Autoevaluace (vnitřní hodnocení školy) napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a § 12 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok v rámcovém plánu práce.

5.12.1 Oblasti autoevaluace

- materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání
- školní klima a vzájemné vztahy s rodiči a místní komunitou
- výsledky vzdělávání
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- soulad realizovaného školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

5.12.2 Nástroje autoevaluace

- rozbor dokumentace školy
- rozhovory s učiteli, rodiči
- dotazníky pro rodiče, žáky a učitele
- srovnávací prověrky, dovednostní testy
- hospitace

5.12.3 Časové rozvržení autoevaluačních činností

- hospitační činnost (v průběhu celého škol. roku)
- sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za minulý školní rok (začátek škol. roku)
- projednání struktury vlastního hodnocení školy s pedagogickou radou (§ 9 vyhlášky č.15/2005 Sb.) (do konce září)
- projednání vlastního hodnocení školy v pedagogické radě za minulý školní rok (do konce října)
- dovednostní testy žáků – Kalibro, Scio, Cermat (1x za rok)
- mapa školy – Scio (dle potřeby)
- srovnávací prověrky (průběžně celý škol. rok)
- dotazníky na klima školy (1x za 2 roky)
- rozhovory s učiteli a žáky, výstupy z jednání školské rady (průběžně)